

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2014. augusztus 31.
V. évfolyam 8. szám**

TARTALOMJEGYZÉK

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK.....	2
KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	2
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	2
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	2
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	2
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	5
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	7
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	16
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	16
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	16
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	16
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	17
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	18
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT.....	20
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI.....	20
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	20
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	20
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	20
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	20
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	20
EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK.....	24
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI.....	24
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI.....	24
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI.....	42
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	42
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	43
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	43
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	44
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	44

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

Gazdasági ügyszak

26. A Juzgado de Primera Instancia no 58 de Madrid (Spanyolország) által 2014. április 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-188/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Összeegyeztethető-e a közösségi szabályozással a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló, 2009. november 13-i 16/09. sz. törvény 22. cikkének (1) bekezdése, amennyiben az lehetővé teszi, hogy valamely bank a szerződésben eredetileg megállapított feltételek módosításával a szolgáltatások után díjat számítson fel és/vagy megemelje azt?
- 2) A szerződés díjmentes megszüntetésének lehetősége megfelelő védelmet jelent-e a szolgáltatás igénybevevője számára?
- 3) Érvényesek-e a felek között megállapított azon szerződési feltételek, amelyek lehetővé teszik a felek számára, hogy az első kérdésben hivatkozott cikkben foglaltak szerint cselekedjenek?
- 4) Végül, és az előző kérdésekre adandó igenlő válasz esetén: az értesítésre vonatkozó két hónapos határidő összeegyeztethető-e a közösségi szabályozással?

27. Az Audiencia Provincial Navarra (Spanyolország) által 2014. április 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-208/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 93/13 irányelv 6. cikke a 29 %-os késedelmi kamatot rögzítő feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása esetén arra kötelezi-e a nemzeti bíróságot, hogy e feltételt nyilvánítsa érvénytelennek, a kikötött kamatláb mérséklésének lehetősége nélkül, annak ellenére, hogy az alperes fogyasztók egyike ezt kifejezetten kérte?

Munkaügyi ügyszak

23. A Raad van State van België (Belgium) által 2014. április 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-176/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az egyrészről az Európai Közösség és annak tagállamai, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló, az I., II. és III. melléklettel, a jegyzőkönyvekkel, valamint a zárokmánnyal együtt Luxemburgban aláírt 1999. június 21-i megállapodás I. mellékletének 10. cikkét, hogy az ugyanazon foglalkoztatás kizárására irányul, mint az EUMSZ 45. cikk (4) bekezdése és az EGT-Megállapodás 28. cikkének (4) bekezdése?

2) Úgy kell-e értelmezni a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező

állampolgárainak jogállásáról szóló 2003/109/EK tanácsi irányelv 14. cikkét, hogy a valamely más tagállamban tartózkodási engedéllyel rendelkező személy, ha az említett cikk (3) bekezdése alapján nincs kifejezetten kizárva gazdasági tevékenység folytatásából, korlátozatlanul beléphet a belga munkaerőpiacra, beleértve az olyan foglalkoztatást is, amelyből a Belgiumban huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek az említett irányelv 11. cikke (1) bekezdésének a) pontja vagy 11. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján kizárhatók, illetve az olyan foglalkoztatást is, amelyből az EGT-polgárok is kizárhatók az EUMSZ 45. cikk (4) bekezdése vagy az EGT-Megállapodás 28. cikkének (4) bekezdése alapján?

3) Úgy kell-e értelmezni az 1963. szeptember 12-én Ankarában egyrészt a Török Köztársaság, másrészt az EGK és a Közösség tagállamai által aláírt és a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal megkötött, jóváhagyott és megerősített, az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulást létrehozó megállapodással létesített Társulási Tanácsnak a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 határozatának (3) 6. és 7. cikkét, hogy a „választása szerinti bármely munkaviszonyban történő munkavállalás[...]” és a „bármely állásajánlat[...]” fogalma bármilyen közszolgálatban történő foglalkoztatást is magában foglal, vagy úgy, hogy az említett rendelkezések tekintetében megfelelően alkalmazandók az EUMSZ 45. cikk (4) bekezdése és az EGT-Megállapodás 28. cikkének (4) bekezdése, illetve a 2003/109/EK irányelv 11. cikke értelmében vett korlátozások?

4) Úgy kell-e értelmezni az 1/80 határozat 7. cikkét, hogy a török munkavállaló azon családtagjai, akik teljesítik az említett rendelkezés valamennyi feltételét, állampolgárságuktól függetlenül szintén szabadon foglalkoztathatók a közszolgálatban, vagy úgy, hogy megfelelően alkalmazandók rájuk az EUMSZ 45. cikk (4) bekezdése és az EGT-Megállapodás 28. cikkének (4) bekezdése, illetve a 2003/109/EK irányelv 11. cikke értelmében vett korlátozások?

5) Hivatkozhat-e a nemzeti bíróság annak ellenére az 1/80 határozatra egy olyan bírósági eljárásban, amelyet valamely polgár egy olyan általános hatályú intézkedéssel szemben indított, amely a török munkavállalók és családtagjaik tekintetében az említett határozattal összhangban, de tekintet nélkül a magasabb szintű nemzeti rendelkezésekre, egy bizonyos területen lehetővé teszi a közszolgálatban történő foglalkoztatást, hogy az említett határozatot hivatalosan nem tették közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában?

6) Más válasz adandó-e az előző kérdésre akkor, ha a felperes a flamand parlament tagjaként e tekintetben hivatalából fakadó érdekére hivatkozik, és így nem kezelhető egyszerű polgárként?

24. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2014. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-199/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikkét lehet-e értelmezni akként, hogy a korbetöltés jogán megszerzett nyugellátás megvonása, folyósításának felfüggesztése, szüneteltetése esetén sérül az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikkében írt, tulajdonhoz való jog?

25. Az Employment Tribunals, Birmingham (Egyesült Királyság) által 2014. május 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-219/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

i. Úgy kell-e értelmezni a keretmegállapodás 4. szakaszának 2. pontja szerinti „időarányosság elvét”, hogy az megköveteli, hogy a (munkaidő rendelet 13., 13A. és 14. szakaszához hasonló) nemzeti jogi

rendeletek olyan hatást fejtsenek ki, hogy olyan körülmények között, amikor valamely munkavállaló több munkaórát dolgozik, akkor az új munkaórákhoz kell arányosan igazítani a már összegyűjtött szabadság mértékét, a több munkaórát dolgozó munkavállaló által megszerzett szabadságra való jogosultságnak a több munkaórának megfelelő újraszámítását eredményezve?

ii. Úgy kell-e értelmezni a keretmegállapodás 4. szakaszának 2. pontját vagy a munkaidő-irányelv 7. cikkét, hogy az nem engedi meg, hogy a (munkaidő-rendelet 13., 13A. és 14. szakaszához hasonló) nemzeti jogi rendelkezések olyan hatást fejtsenek ki, hogy olyan körülmények között, amikor valamely munkavállaló több munkaórát dolgozik, akkor az új munkaórákhoz kell arányosan igazítani a már összegyűjtött szabadság mértékét a több munkaórát dolgozó munkavállaló által megszerzett szabadságra való jogosultságot a megváltoztatott munkaóráknak megfelelő újraszámítását eredményezve?

iii. Amennyiben az i. és/vagy a ii. kérdésre a válasz igenlő, az újraszámítást csak a szabadság alapját képező egyéves időszak azon részére kell alkalmazni, amely alatt a munkavállaló több munkaórát dolgozott, vagy valamely más időszakra?

iv. A munkavállaló által igénybe vett szabadság időtartamának kiszámítása során úgy kell-e értelmezni a keretmegállapodás 4. szakaszának 2. pontját vagy a munkaidő-irányelv 7. cikkét, hogy az megköveteli, hogy a (munkaidő-rendelet 13., 13A. és 14. szakaszához hasonló) nemzeti jogi rendelkezések olyan hatást fejtsenek ki, amely alapján eltérően kell eljárni a munkavállaló fizetett éves szabadságra való jogosultsága pénzbeli megváltásának kiszámítása esetén, ha a jogviszony megszűnik, illetve a munkavállaló fennmaradó éves szabadságra való jogosultságának kiszámítása esetén, ha tovább foglalkoztatják?

v. Amennyiben a iv. kérdésre a válasz igenlő, milyen eltéréssel kell alkalmazni az eljárásokat?

26. A Symvoulio tis Epikrateias (Görögország) által 2014. május 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-222/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: görög

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 96/34/EK irányelv és a 2006/54/EK irányelv jelen ügyre alkalmazandó rendelkezéseit, hogy azokkal ellentétes a vitatott 3528/2007. sz. törvény 53. cikke (3) bekezdésének harmadik mondatához hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében, ha a közalkalmazott felesége nem dolgozik, illetve nem gyakorol semmilyen hivatást, a férj kizárólag akkor jogosult szülői szabadságra, ha a feleség súlyos betegség vagy fogyatékoság miatt alkalmatlannak minősül a gyermek gondozására?

27. A Tribunal d'instance de Dieppe (Franciaország) által 2014. május 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-225/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvre tekintettel értelmezett, a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tiltja-e a hitelmegállapodásokban olyan szabványzáradékok elhelyezését és alkalmazását, amelyekkel a fogyasztó elismeri a hitelező kötelezettségeinek teljesítését?

2) A közösségi jog tényleges érvényesülésének általános elve és az 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvre tekintettel értelmezett, a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikke tiltja-e, hogy a hitelező a szerződéskötést megelőző és a szerződéses kötelezettségeit egyedül a hitelmegállapodásokba foglalt olyan szabványzáradékokkal bizonyítsa,

amelyekkel a fogyasztó e kötelezettségek teljesítését elismeri, anélkül hogy a hitelező köteles lenne bemutatni az általa kiadott és a hitelfelvevőnek átadott dokumentumokat?

Polgári ügyszak

32. A High Court of Justice, Chancery Division (Egyesült Királyság) által 2014. április 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-215/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Annak megállapításához, hogy a megjelölés használata révén megkülönböztető képességet szerzett-e a 2008/95/EK irányelv 3. cikke (3) bekezdésének értelmében, elegendő-e ha a bejelentő bizonyítja, hogy a releváns időpontban az érintett személyek körének jelentős része felismeri a megjelölést, és azt a bejelentő termékeihez köti, abban az értelemben, hogy ha mérlegelniük kellene, hogy az e megjelöléssel ellátott árukat ki forgalmazza, a bejelentőt jelölnék meg; vagy a bejelentőnek bizonyítania kell, hogy az érintett fogyasztók körének jelentős része úgy tekint a megjelölésre (szemben bármely másik esetleg jelenlévő védjeggyel) mint az áruk származásának jelölésére?
2. Amennyiben a forma három alapvető elemből tevődik össze, melyek egyike magának az árunak a jellegéből következik, és másik kettő pedig a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges, annyiban e forma védjegyként történő lajstromozását kizárja-e a 2008/95/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának i. és/vagy ii. alpontja?
3. Úgy kell-e értelmezni a 2008/95/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontját, hogy az megakadályozza az áruk gyártásának módjára, és nem az áruk működésének módjára tekintettel célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges formák lajstromozását?

33. A Juzgado de Primera Instancia no 7 de Las Palmas de Gran Canaria (Spanyolország) által 2014. május 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-223/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A 2007. november 13-i 1393/2007 európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikke értelmében vett „bírószágon kívüli iratnak” tekinthető-e a tisztán magánjellegű okirat, függetlenül attól, hogy azt nem hatóság vagy bíróságon kívüli köztisztviselő állította ki?
- 2) Amennyiben igen, bármely magánokirat bíróságon kívüli iratnak tekinthető-e, vagy rendelkeznie kell néhány konkrét jellemzővel?
- 3) Abban az esetben, ha a magánokirat megfelelne-e jellemzőknek, kérelmezheti-e egy uniós állampolgár a 2007. november 13-i 1393/2007 európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkében foglalt eljárás szerinti kézbesítést, ha egy másik, bíróságon kívüli hatóság, például közjegyző előtt már intézkedett a kézbesítési iránt?
- 4) Végezetül, figyelembe kell-e venni az 1393/2007 rendelet 16. cikke szempontjából, hogy a szóban forgó együttműködésnek határon átnyúló vonatkozása van, és a belső piac megfelelő működéséhez szükséges? Mikor kell úgy tekinteni, hogy az együttműködésnek „határon átnyúló vonatkozása van, és a belső piac megfelelő működéséhez szükséges”?

34. A Kúria (Magyarország) által 2014. május 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-230/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Értelmezhető-e az Európai Parlament és a Tanács a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK (1995. október 24.) irányelve (a továbbiakban: adatvédelmi irányelv) 28. cikk (1) bekezdése akként, hogy egy tagállam területén alkalmazhatók a nemzeti jog rendelkezései egy olyan, kizárólag a másik tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő-weboldalt üzemeltető adatkezelővel szemben, aki e tagállam területén lévő ingatlanokat is hirdet és az ingatlan tulajdonosok továbbították személyes adataikat a weboldal-üzemeltető másik tagállamban lévő adattároló, adatfeldolgozó eszközére (szerverére)?
- 2) Értelmezhető-e az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a.) pontja úgy az adatvédelmi irányelv (18)-(20) preambulumbekzdése, az 1. cikk (2) bekezdése és a 28. cikk (1) bekezdése tükrében, hogy a Magyar Adatvédelmi és Információs szabadság Hatóság (a továbbiakban: adatvédelmi hatóság) a magyar adatvédelmi törvényt, mint nemzeti jogot nem alkalmazhatja a kizárólag más tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő-weboldal üzemeltetőjével szemben akkor sem, ha az magyarországi ingatlanokat is hirdet és az azokra vonatkozó adatokat az ingatlantulajdonosok feltehetően Magyarország területéről továbbították a weboldal-üzemeltető másik tagállamban lévő adattároló, feldolgozó eszközére (szerverére)?
- 3) Van-e az értelmezés szempontjából jelentősége annak, hogy a weboldalt üzemeltető adatkezelő által nyújtott szolgáltatás egy másik tagállam területére irányul?
- 4) Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy e másik tagállam területéről töltötték-e fel ténylegesen e másik tagállam területén lévő ingatlanokra vonatkozó adatokat, illetve a tulajdonosok személyes adatait?
- 5) Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy ezen ingatlanokhoz kapcsolódó személyes adatok másik tagállam állampolgárainak személyes adatai?
- 6) Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy a Szlovákiában letelepedett vállalkozásnak a tulajdonosai magyarországi lakóhellyel rendelkeznek?
- 7) Amennyiben a fenti kérdésekre adott válaszokból az következik, hogy a magyar adatvédelmi hatóság eljárhat, de nem alkalmazhatja nemzeti jogát, hanem a letelepedés szerinti tagállam jogát kell alkalmaznia, akkor úgy kell-e értelmezni az adatvédelmi irányelv 28. cikk (6) bekezdését, hogy csak az adatvédelmi irányelv 28. cikk (3) bekezdésében foglalt jogosultságokat gyakorolhatja a letelepedés szerinti tagállam jogában foglaltak szerint a magyar adatvédelmi hatóság, és ezért bírság kiszabására nem jogosult?
- 8) Mind az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a) pontja, mind a 28. cikk (6) bekezdése szerinti adatfeldolgozás fogalma azonosítható-e az adatkezelés fogalmával az adatvédelmi irányelv terminológiájában?

120. A Tribunale di Milano (Olaszország) által 2014. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-95/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Ellentétes-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34., 35. és 36. cikkének helyes értelmezésével a 2013. január 14-i 8. sz. nemzeti törvény 3. cikke (2) bekezdésének – amely a származási ország megjelölésére vonatkozóan címkézési kötelezettséget ír elő a külföldi országokban történt feldolgozásból nyert, az olasz nyelvű „pelle” kifejezéssel ellátott termékek esetében – az Európai Unió más tagállamaiban jogszerűen feldolgozott vagy forgalomba hozott bőrből készült termékekre történő alkalmazása, tekintettel arra, hogy e nemzeti törvény a Szerződés 34. cikke által tiltott és a Szerződés 36. cikke által nem igazolt, mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül?
- 2) Ellentétes-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34., 35. és 36. cikkének helyes értelmezésével a 2013. január 14-i 8. sz. nemzeti törvény 3. cikke (2) bekezdésének – amely a származási ország megjelölésére vonatkozóan címkézési kötelezettséget ír elő a külföldi országokban történt feldolgozásból nyert, az olasz nyelvű „pelle” kifejezéssel ellátott termékek esetében – az Európai Unióon kívüli országban történt feldolgozásból nyert bőrből készült és az Unióban jogszerűen még forgalomba nem hozott termékekre történő alkalmazása, tekintettel arra, hogy e nemzeti törvény a Szerződés 34. cikke által tiltott és a Szerződés 36. cikke által nem igazolt, mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül?
- 3) Ellentétes-e a 94/11/EK irányelv (1) 3. és 5. cikkének helyes értelmezésével a 2013. január 14-i 8. sz. nemzeti törvény 3. cikke (2) bekezdésének – amely a származási ország megjelölésére vonatkozóan címkézési kötelezettséget ír elő a külföldi országokban történt feldolgozásból nyert, az olasz nyelvű „pelle” kifejezéssel ellátott termékek esetében – az Unió más tagállamaiban jogszerűen feldolgozott vagy jogszerűen forgalomba hozott bőrből készült termékekre történő alkalmazása?
- 4) Ellentétes-e a 94/11/EK irányelv 3. és 5. cikkének helyes értelmezésével a 2013. január 14-i 8. sz. nemzeti törvény 3. cikke (2) bekezdésének – amely a származási ország megjelölésére vonatkozóan címkézési kötelezettséget ír elő a külföldi országokban történt feldolgozásból nyert, az olasz nyelvű „pelle” kifejezéssel ellátott termékek esetében – az Európai Unióon kívüli országban történt feldolgozásból nyert bőrből készült és az Unióban jogszerűen még forgalomba nem hozott termékekre történő alkalmazása?
- 5) Ellentétes-e a 2013. október 19-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (2) 60. cikkének helyes értelmezésével a 2013. január 14-i 8. sz. nemzeti törvény 3. cikke (2) bekezdésének – amely a származási ország megjelölésére vonatkozóan címkézési kötelezettséget ír elő a külföldi országokban történt feldolgozásból nyert, az olasz nyelvű „pelle” kifejezéssel ellátott termékek vonatkozásában – az Európai Unió tagállamaiban történt feldolgozásból nyert bőrből készült vagy az Unióban még jogszerűen forgalomba nem hozott termékekre történő alkalmazása?
- 6) Ellentétes-e a 2013. október 19-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkének helyes értelmezésével a 2013. január 14-i 8. sz. nemzeti törvény 3. cikke (2) bekezdésének – amely a származási ország megjelölésére vonatkozóan címkézési kötelezettséget ír elő a külföldi országokban történt feldolgozásból nyert, az olasz nyelvű „pelle” kifejezéssel ellátott termékek vonatkozásában – az Európai Unióon kívüli országban történt feldolgozásból nyert bőrből készült és az Unióban jogszerűen még forgalomba nem hozott termékekre történő alkalmazása?

121. A Finanzgericht Berlin Brandenburg (Németország) által 2014. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-143/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Érvénytelen-e a Magyarországról, Lengyelországból, Oroszországból, a Cseh Köztársaságból, Romániából és a Szlovák Köztársaságból származó egyes varrat nélküli vas- és ötvözetlen acél csövek behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vámok kivetéséről, az 1189/93/EKG rendelet hatályon kívül helyezéséről, valamint a Horvát Köztársaságból származó hasonló behozatok tekintetében az eljárás megszüntetéséről szóló, 1997. november 17-i 2320/97/EK tanácsi rendelet azért, mert a Bizottság a kár meghatározásának az Európai Közösségben tagsággal nem rendelkező országokból érkező dömpingelt behozattal szembeni védelemről szóló, 1995. december 22-i 384/96/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (7) bekezdéséből eredő követelményeit figyelmen kívül hagyva ilyen (kár) fennállását feltételezte a nélkül, hogy e tekintetben figyelembe vett volna, hogy a Bizottság a többek között az EK 81. és EK 82. cikk végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelet 14. cikkének (3) bekezdése alapján 1994. november 25-én elfogadott, közzé nem tett határozatával (IV/35.304. sz. ügy) vizsgálatot indított az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás 53. cikke, valamint az EK 81. cikk megsértésére alkalmas, szénacél csövekkel kapcsolatos versenyellenes magatartások esetleges fennállásával kapcsolatban?

122. A Tribunalul Maramureş (Románia) által 2014. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-144/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 273. cikkét és 287. cikkének 18. pontját, hogy az adómentességi határérték meghaladása esetén a nemzeti adóhatóság köteles az adóalanyt nyilvántartásba venni, valamint az adó megfizetésére és a kapcsolódó kötelezettségek teljesítésére kötelezni attól az időponttól kezdődően, hogy az adóalany az illetékes adóhatóságnak benyújtotta a héa megfizetése alóli mentesség határértékének meghaladását igazoló adóbevallását?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, ellentétes-e a jogbiztonság elvével az a nemzeti gyakorlat, amely alapján az adóhatóság visszamenőlegesen arra hivatkozással állapította meg az adóalany héa-fizetési kötelezettségét, hogy az állatorvosi szolgáltatás nem mentes a héa megfizetése alól, és az adóalany bevétele meghaladta a mentességi határértéket, abban az esetben, ha:

- az adóhatóság nem vette hivatalból nyilvántartásba a héa-alanyt, és ez utóbbit nem a mentességi határérték meghaladását igazoló adóbevallás benyújtásától kezdődően kötelezte a héa megfizetésére, hanem csak később – az adójogi törvénykönyv alkalmazása szabályainak az 1620/2009. sz. kormányrendelettel történő olyan módosítását követően, amelynek értelmében az adójogi törvénykönyv 141. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti mentesség nem alkalmazható az állatorvosi szolgáltatásokra, ahogyan az a Bíróság 122/87. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1988. május 24-én hozott ítéletéből is következik – és a vonatkozó módosítást megelőző időszakra;
- az adóhatóság az adóalany által benyújtott adóbevallás alapján már az adójogi törvénykönyv alkalmazása szabályainak az 1620/2009. sz. kormányrendelettel történő, fent említett módosítását megelőzően tudomást szerzett a mentességi határérték meghaladásáról;
- az adóhatóság az 1620/2009. sz. kormányrendelet kihirdetését megelőzően saját hatáskörében – amelybe az alapeljárásban érintett jogalany is tartozik – nem hozott olyan közigazgatási-adóhatározatot, amely annak megállapítására irányult volna, hogy a héa megfizetése alóli mentesség határértékének meghaladását követően az állatorvosként működő jogalanyt héa-alanyként nem vették nyilvántartásba, és hogy ebből következően ez utóbbit fizetési kötelezettség

terheli;

- az 1620/2009. sz. kormányrendelet elfogadását és hatálybalépését megelőző időszakban a Bíróság 122/87. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1988. május 24-én hozott ítéletét román nyelven semmilyen módon nem tették közzé?

123. A Bundesverwaltungsgericht (Németország) által 2014. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-148/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2003/87 irányelv 16. cikkének (3) és (4) bekezdését, hogy a többletkibocsátási bírságot akkor is ki kell szabni, ha az üzemeltető a hitelesítő által megfelelőnek minősített, a létesítmény előző évi kibocsátásairól szóló jelentésében feltüntetett teljes kibocsátásnak megfelelő mennyiségű kibocsátási egységet az adott év áprilisának 30. napjáig átadta, de az illetékes hatóság április 30. után megállapítja, hogy a hitelesített kibocsátási jelentésben tévesen túl alacsony teljes kibocsátási mennyiséget tüntettek fel, a jelentést kijavítják, és az üzemeltető a további kibocsátási egységeket az új határidőn belül átadja?

124. Az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) által 2014. április 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-172/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az ügyfelek felosztásán alapuló gyakorlat esetén az ügyfelek meghatározott konkrét száma releváns-e annak megítélése szempontjából, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében fennáll-e a verseny jelentős torzításának feltétele?

125. A Supremo Tribunal Administrativo (Portugália) által 2014. április 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-174/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelmezheti-e a nemzeti bíróság a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 13. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében vett közjog által szabályozott szerv fogalmát a közjog által szabályozott szervnek a 2004. március 31-i európai parlamenti és a tanácsi 2004/18/EK irányelv 1. cikkének (9) bekezdésében megállapított jogszabályi fogalma alkalmazásával?

2) Megfelel-e a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 13. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében vett közjog által szabályozott szerv fogalmának az olyan intézmény, amelyet kizárólagos állami tőkével, a Região Autónoma dos Açores 100 %-os részesedésével részvénytársasági formában alapítottak, és amelynek tevékenységi köre a regionális egészségügyi rendszer területén – annak ösztönzése és racionalizálása céljából és a Região Autónoma dos Açores-szel kötött programszerződések keretében – történő tanácsadás és üzemeltetés, továbbá amely intézménynek hatáskör-átruházás alapján feladata azon hatósági jogkörök gyakorlása, amelyekkel eredetileg az egészségügyi közszolgáltatás nyújtására kötelezett Região Autónoma a szóban forgó területen rendelkezik?

3) Az ezen irányelvben foglaltak fényében megállapítható-e, hogy a társaság által kapott ellenérték, amely az e programszerződések végrehajtásához szükséges pénzügyi eszközök rendelkezésre bocsátását jelenti, a héa-alanyként való minősítés szempontjából a nyújtott szolgáltatásokért járó díjazásnak minősül?

4) Igenlő válasz esetén, megfelel-e a szóban forgó társaság a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt adómentességre vonatkozó szabály alkalmazásához szükséges feltételeknek?

126. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2014. április 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-175/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az 1992. december 14-i 92/108/EGK tanácsi irányelvvel módosított, a jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről és e termékek tartásáról, szállításáról és ellenőrzéséről szóló, 1992. február 25-i 92/12/EGK tanácsi irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, valamint 9. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétesek az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek alapján azon jövedékiadó-köteles termékekre (cigaretttágra), amelyeket egy (az első) tagállamban szabad forgalomba bocsátottak, és az említett irányelv 7. cikkének (4) bekezdése szerinti kísérőokmány használata nélkül szárazföldi úton egy vagy több tagállamon (az átszállítás helye szerinti tagállamokon) keresztül egy további tagállamba (a rendeltetési hely szerinti tagállamba) szállítottak a rendeltetési hely szerinti tagállamban történő értékesítés céljából, a jövedéki adót (dohányadót) az átszállítás helye szerinti tagállamban is ki kell vetni?

127. A Finanzgericht Düsseldorf (Németország) által 2014. április 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-178/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Kizárja-e az a körülmény, hogy a videokamera nem rendelkezik ráközelítési lehetőséggel, e videokamerának a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról szóló, 2010. október 5-i 861/2010/EU és 2011. szeptember 27-i 1006/2011/EU bizottsági rendeletekkel módosított Kombinált Nomenklatúra 8525 80 9 vámtarifaszáma alá történő besorolását?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén a videokamera-felvevő már akkor is képes-e a televíziós kamera által továbbított hang és kép felvételére a KN 8525 80 91 vámtarifaszám értelmében véve, ha a kamera működtetéséhez szükséges cserélhető adathordozóra a kamera USB-csatlakozóján keresztül kép- vagy hangfájl másolható egy másik készülékről anélkül, hogy e fájlt kizárólag a kamerával meg lehetne nézni vagy hallgatni?

128. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2014. április 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-181/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2004. március 31-i 2004/27/EK irányelvvel módosított, 2001. november 6-i 2001/83/EK irányelv 1. cikke 2. pontjának b) alpontját, hogy az e rendelkezés szerinti anyagok vagy azok kombinációi, amelyek csupán módosítják az ember valamely élettani funkcióját – tehát nem helyreállítják vagy javítják –, csak akkor tekinthetők gyógyszernek, ha terápiás haszonnal rendelkeznek, vagy mindenesetre pozitív irányba módosítják a testi funkciókat? Ezáltal nem tartoznak az irányelv gyógyszerfogalmának hatálya alá azok az anyagok vagy azok kombinációi, amelyeket kizárólag – bódult állapotot okozó – pszichoaktív hatásuk miatt fogyasztanak, és eközben mindenesetre az egészségre veszélyes hatással járnak

129. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2014. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-195/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Keltheti-e az élelmiszerek címkézése, kiszerelése és reklámozása a termék megjelenése, a leírás vagy a képi ábrázolás útján egy bizonyos összetevő jelenlétének benyomását a fogyasztóban, noha valójában ezen összetevő nincs jelen, és ez kizárólag az összetevőknek a 2000/13/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének 2. pontja szerinti listájából derül ki?

130. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2014. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-197/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Akkor is köteles-e a Hoge Raad legfelsőbb nemzeti bírósággént előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjeszteni a Bíróság elé egy alsóbb szintű nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra utalt kérdés alapján vagy bevárni az alsóbb fokú bíróság által feltett kérdésre adandó választ, ha úgy véli, hogy az Európai Unió jogának helyes alkalmazása az általa eldöntendő kérdésben olyan nyilvánvaló, hogy e kérdés megválaszolásának módját illetően az ésszerűség alapján minden kétség kizárt?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a szociális biztonság területén akkor is köti-e a holland hatóságokat a valamely más tagállam hatósága által kiállított E101 igazolás, ha egy rajnai hajósról van szó, és ezért az 1408/71 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján nem alkalmazhatók az említett rendelet alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó szabályai, melyekre az említett igazolás hivatkozik?

131. A Tribunalul Sibiu (Románia) által 2014. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-200/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17., 20. cikke, 21. cikkének első bekezdése és 47. cikke, az uniós jog által a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata alapján tiltott adók visszatérítésének elve, az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 16/2003. számú ajánlása [és] az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1787/2011. számú határozata értelmezhető-e úgy, hogy azokkal ellentétes az olyan rendelkezés, mint amilyen a 8/1014. sz. OUG XV. cikke?

132. A Curtea de Apel Cluj (Románia) által 2014. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-201/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az EUMSZ 124. cikk szerinti pénzügyi szervezetnek minősül-e a nemzeti adóügyi hatóság mint a tagállam hatáskörrel rendelkező miniszterét képviselő szerv?

2) Szabályozható-e közigazgatási aktushoz hasonló aktusban, azaz a nemzeti adóügyi közigazgatási hatóság és valamely másik állami intézmény között megkötött jegyzőkönyvben a tagállam állampolgárai által szerzett jövedelmekre vonatkozó adatbázisnak a nemzeti adóhatóságtól a tagállam valamely másik intézménye részére történő továbbítása anélkül, hogy az EUMSZ 124. cikk szerinti kiváltságos hozzáférés valósulna meg?

3) A prudenciális megfontolás EUMSZ 124. cikk szerinti fogalma alá tartozik-e az adatbázis abból a célból történő továbbítása, hogy társadalombiztosítási járulék címén fizetési kötelezettségeket rójanak a tagállam állampolgáira, azon tagállami intézmény javára, amelynek érdekében a továbbítást végzik?

4) Kezeli-e olyan hatóság a személyes adatokat, amely nem volt az említett adatok címzettje, amennyiben ez a művelet visszaható hatállyal vagyoni kárt idéz elő?

133. A Tribunal Catalá de Contractes del Sector Públic (Spanyolország) által 2014. április 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-203/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az építési beruházásra, árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK irányelv (1) értelmében közjogi szervezeteknek kell-e tekintetni a közigazgatási szerveket?

2) Igenlő válasz esetén, az említett 2004. március 31-i 2004/18/EK irányelv értelmében a közigazgatási szerveket gazdasági szereplőknek kell-e tekinteni, és következésképpen részt vehetnek-e közbeszerzési eljárásokban?

3) Igenlő válasz esetén a 2004. március 31-i 2004/18/EK irányelv értelmében a közigazgatási szerveket bejegyezhetik-e vagy azokat be kell-e jegyezni az elismert vállalkozók, szállítók és szolgáltatók hivatalos jegyzékeibe, vagy lehet-e vagy kell-e közjogi, illetve magánjogi tanúsító szervezetek által kiállított tanúsítványt kiadni, ami a spanyol jogban vállalkozások minősítési rendszereként ismert?

4) A hivatkozott 2004. március 31-i 2004/18/EK irányelv értelmében a spanyol nemzeti szabályozásba a Real Decreto Legislativo 3/2011, de 14 de noviembre, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Contratos del Sector Público útján helytelenül történt-e az irányelv átültetése, amennyiben igen, [a Bíróság] állapítsa meg, hogy a 2011. november 14-i 3/2011 RDL 62. és 65. cikkével a spanyol jogalkotó korlátozta-e a közigazgatási szervek számára a vállalkozásokat minősítő jegyzékhez való hozzáférést?

5) Abban az esetben, ha a közigazgatási szervek részt vehetnek közbeszerzési eljárásokban, azonban a hivatkozott 2004. március 31-i 2004/18/EK irányelv értelmében tekintetükben nem alkalmazható a vállalkozások minősítési rendszere, milyen eszközök szükségesek a szerződéskötésre való alkalmasság igazolására?

134. A Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2014. április 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-204/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A tagállami bíró közigazgatási perben – melynek tárgya a tagállami közigazgatási hatóság által meghozott határozat bírósági felülvizsgálata az érintett magánszemély keresete alapján – köteles-e vizsgálni azt, hogy a közigazgatási határozat alapjául megjelölt tagállami jogszabályhely ellentétes-e valamely közvetlenül hatályos és az adott ügyben egyébként releváns uniós jogi rendelkezéssel?

2) Ha az 1./ kérdésre igenlő a válasz, a tagállami bírót ezen kötelezettség hivatalból is terheli, vagy csak akkor, ha az uniós jog megsértésére a fél kifejezetten hivatkozik?

3) Értelmezhető-e úgy az EUMSZ 26. cikk (2) bekezdése, 35. cikke és 56. cikke, hogy azokkal összeegyeztethetetlen egy olyan tagállami szabályozás, mint amelyet az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCIII. törvény 24/C. és 24/D. §-ai tartalmaznak, ha az alapján egy olyan magyar honosságú gazdasági társaság, amely üzleti tevékenységét az Európai Unió más tagállamaiban is végzi, csak azért nem tud vezető tisztségviselőként alkalmazni egy olyan magyar állampolgárt, aki korábban vezető tisztségviselő volt egy másik, belső piaci tevékenységet kifejtő magyar gazdasági társaságban, mert ezen másik gazdasági társaság bizonyos adótartozást halmozott fel, ha ezen adótartozás felhalmozása az érintett magyar állampolgárnak mint korábbi vezető tisztségviselőnek nem volt felróható?

135. A High Court of Ireland (Írország) által 2014. május 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-218/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Amennyiben az uniós és nem uniós polgár közötti házasság azt követően kimondott válással végződik, hogy az uniós polgár távozik abból a fogadó tagállamból, ahol az uniós polgár gyakorolta uniós jogait, és amennyiben alkalmazni kell a 2004/38/EK tanácsi irányelv 7. cikkét és 13. cikke (2) bekezdésének a) pontját, akkor ezt követően a nem uniós polgár megtartja-e a fogadó tagállamban a tartózkodási jogát? Ha a válasz „nem”, akkor a nem uniós polgár jogosult-e a válást megelőző időszakban a fogadó tagállamban tartózkodni azt követően, hogy az uniós polgár távozott a fogadó tagállamból?

2) Teljesülnek-e a 2004/38/EK irányelv 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának követelményei akkor, amikor az uniós polgár házastárs részben a nem uniós polgár házastársának forrásai alapján állítja azt, hogy az irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerinti elegendő forrással rendelkezik?

3) Amennyiben a második kérdésre a válasz „nem”, akkor a felperesekhez hasonló személyek jogosultak-e az (irányelvtől eltérő) uniós jog értelmében munkavállalásra a fogadó tagállamban annak érdekében, hogy biztosítsák az irányelv 7. cikke szerinti „elegendő forrásokat”, vagy hozzájáruljanak azokhoz?

136. A First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Egyesült Királyság) által 2014. május 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-232/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Összeegyeztethetetlen-e a megtámadott rendelet (412/2013 tanácsi rendelet) az uniós joggal annyiban, amennyiben

i. nyilvánvaló értékelési hibán alapul az érintett termék meghatározása tekintetében, érvénytelenítve ezáltal a dömpingellenes vizsgálat következtetéseit; valamint

ii. nem tartalmazza az EUMSZ 296. cikkben előírt megfelelő indokolást?

137. Az Augstākā tiesa (Lettország) által 2014. május 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-234/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i

2004/18/EK irányelv rendelkezéseit, hogy azzal nem ellentétes, ha a szerződés nem teljesítése kockázatának csökkentése érdekében az ajánlattételhez szükséges dokumentációban olyan követelményt állapítanak meg, amely szerint, ha a szerződést más vállalkozók kapacitásaira támaszkodó ajánlattevőnek ítélik oda, az említett ajánlattevőnek a szerződés odaítélését megelőzően együttműködési megállapodást kell kötnie a megjelölt vállalkozókkal (és abba bele kell foglalnia az ajánlattételhez szükséges dokumentációban kikötött konkrét pontokat) vagy közkereseti társaságot kell velük alapítania?

138. Az Audiencia Provincial de Barcelona (Spanyolország) által 2014. május 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-235/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2005/60 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének értelmezéséről:

a) Magának az irányelvnek a 7. cikkével kapcsolatban, a közösségi jogalkotó a szó valódi értelmében vett kivételt kívánt-e meghatározni az alól, hogy a hitelintézetek ügyfél-átvilágítási intézkedéseket fogadhassanak el saját ügyfeleik tekintetében, amennyiben ez utóbbiak olyan pénzforgalmi intézmények, amelyek saját felügyeleti rendszerük alá tartoznak; vagy pusztán felhatalmazást a kivétel alkalmazásához?

b) Ugyanezen irányelv 5. cikkével kapcsolatban, a nemzeti jogalkotó átültetheti-e a hivatkozott jogszabályban foglalt kivételt annak tartalmától eltérő megfogalmazásban?

c) A 11. cikk (1) bekezdése szerinti kivétel ugyanolyan feltételekkel alkalmazható-e a fokozott átvilágítási intézkedések tekintetében, mint az átvilágítási intézkedésekre vonatkozóan?

2) Másodlagosan, abban az esetben, ha az előző kérdésekre adandó válasz elfogadja annak lehetőségét, hogy a hitelintézetek átvilágítási intézkedéseket és fokozott átvilágítási intézkedéseket fogadhassanak el a pénzforgalmi intézmények tekintetében:

a) Meddig terjed a hitelintézeteknek a pénzforgalmi intézmények tevékenysége feletti felügyeleti lehetősége? Jogosultak lehetnek-e a 2005/60 irányelv alapján az a pénzforgalmi intézmények által elfogadott eljárások és átvilágítási intézkedések felülvizsgálatára, vagy e jogosultság kizárólag a 2007/64 irányelv szerinti közjogi intézményeket illeti meg, a jelen esetben, a Banco de España-t?

b) A hitelintézetek intézkedések meghozatalára való ezen jogosultságának alkalmazása megköveteli-e a pénzforgalmi intézmény cselekményeiből levonható valamilyen különös igazolást, vagy az inkább általános jelleggel fogadható el azon egyszerű tény alapján, hogy a pénzforgalmi intézmény olyan, kockázattal járó tevékenységet végez, mint a külföldre történő pénzátutalás?

c) Amennyiben a Bíróság megállapítja, hogy konkrét igazolás követelhető meg ahhoz, hogy a hitelintézetek átvilágítási intézkedéseket fogadhassanak el a pénzforgalmi intézmények tekintetében:

i. Melyek azok a releváns magatartások, amelyekre a pénzügyintézetnek ahhoz, hogy átvilágítási intézkedéseket fogadhasson el, figyelmet kell fordítania?

ii. Jogosultnak tekinthető-e a hitelintézet arra, hogy ezzel összefüggésben értékelhesse azokat az átvilágítási intézkedéseket, amelyeket a pénzforgalmi intézmény eljárásaiban alkalmaz?

iii. E jogosultság gyakorlásához szükséges-e az, hogy a bank a pénzforgalmi intézmény működésében olyan magatartást azonosítson, amely pénzmosásra vagy terrorizmus finanszírozására irányuló tevékenységben való részvétel gyanúját vetheti fel?

3) Abban az esetben is, ha a Bíróság megállapítja, hogy a hitelintézetek jogosultak fokozott átvilágítási intézkedéseket elfogadni a pénzforgalmi intézmények tekintetében:

a) Elfogadható-e az, hogy ezen intézkedések között található az, amely megköveteli, hogy a pénzforgalmi intézmények adják át valamennyi olyan ügyfelük azonosítási adatait, akitől az átutalt

pénzeszközök származnak, valamint a címzettek azonosítási adatait?

b) Összeegyeztethető-e a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (3) az, hogy a pénzforgalmi intézményeknek az ügyfeleikről adatokat kell szolgáltatni azon hitelintézetek számára, amelyekkel tevékenységük során együtt kell működniük, és amelyekkel ugyanakkor a piacon versenyhelyzetben vannak?

139. A Tribunal du travail de Liège (Belgium) által 2014. május 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-239/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A külföldieknek az ország területére való belépéséről, tartózkodásáról, letelepedéséről, valamint visszatéréséről szóló 1980. december 15-i törvény ugyanezen törvény 39/2. cikke 1. § -ának (3) bekezdésével, 39/76. cikkével, 39/82. cikke 24. § -ának (2)d bekezdésével és 57/6/2. cikkével összefüggésben értelmezett 39/1. cikke értelmében egymást követő menedékjog iránti kérelmeket hivatalból elutasító határozat ellen kizárólag hatályon kívül helyezés iránti és kivételesen sürgős esetben felfüggesztés iránti kereset terjeszthető elő. Amennyiben sem korlátlan bírósági felülvizsgálatra irányuló jogorvoslati kérelemről, sem felfüggesztő hatályú jogorvoslatról nincs szó, és a kérelmezőnek nincs sem tartózkodáshoz, sem anyagi támogatáshoz való joga azok elbírálása folyamán, e jogorvoslatok megfelelnek-e az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkében, és a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól szóló, 2005. december 1-jei 2005/85 tanácsi irányelv 39. cikkében foglalt követelményeknek, amelyek a hatékony jogorvoslatához való jogot írják elő?

140. A Högsta förvaltningsdomstolen (Svédország) által 2014. május 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-252/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e az EUMSZ 63. cikkel az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a belföldi illetőségű társaságtól származó osztalékokat forrásadó terheli, ha a részvényes valamely másik tagállamban rendelkezik illetőséggel, míg az ilyen osztalékok – belföldi illetőségű részvényesnek való kifizetés esetén – olyan, fiktív hozam alapján számított végleges átalányadó hatálya alá esnek, amelynek célja, hogy idővel megfeleljen az összes tőkejövedelemre vonatkozó rendes adónak?

141. A Högsta förvaltningsdomstolen (Svédország) által 2014. június 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-264/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: svéd

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a héa-irányelv 2. cikkének (1) bekezdését, hogy ellenszolgáltatás fejében teljesített szolgáltatásnyújtásnak minősülnek az értékesítő által az átváltási árfolyamba épített ellenérték fejében végrehajtott, virtuális deviza és hagyományos deviza átváltása, illetve visszaváltása formájában megvalósuló ügyletek?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 135. cikk (1) bekezdését, hogy a fent említett átváltási ügyletek adómentesek?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

26. A Bíróság (második tanács) 2014. május 15-i ítélete (a Handelsgericht Wien [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Michael Timmel kontra Aviso Zeta AG (C-359/12. sz. ügy)¹

1) A 2003/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a tájékoztatókban foglalt információk formátuma, az információk hivatkozással történő beépítése, a tájékoztatók közzététele és a reklámok terjesztése tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2004. április 29-i 809/2004/EK bizottsági rendelet 22. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e cikk (1) bekezdésében előírt információknak – amelyek az alaptájékoztató közzétételekor még nem voltak ismertek, a kiegészítő jegyzék közzétételekor azonban már igen – a tájékoztató e kiegészítő jegyzékében szerepelniük kell, amennyiben ezen információk lényeges új tényezőt, lényegi hibát vagy pontatlanságot jelentenek, amely befolyásolhatja az értékpapírok értékelését az értékpapírok nyilvános kibocsátásakor vagy piaci bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról szóló, 2003. november 4-i 2003/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében, aminek eldöntése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

2) Nem felel meg a 809/2004. rendelet 22. cikkében foglalt követelményeknek az olyan alaptájékoztató közzététele, amely nem tartalmazza az e cikk (1) bekezdése, különösen az említett rendelet V. melléklete szerint előírt információkat, ha e közzétételt nem egészíti ki a végleges feltételek közzététele. Ahhoz, hogy a végleges feltételekben szerepeljenek azon információk, amelyeket a 809/2004 rendelet 22. cikkének (1) bekezdésével összhangban az alaptájékoztatónak tartalmaznia kell, az szükséges, hogy az alaptájékoztató megjelölje azon információkat, amelyek a végleges feltételekben is szerepelni fognak, valamint hogy ezen információk eleget tegyenek az említett rendelet 22. cikkének (4) bekezdésében megállapított követelményeknek.

3) A 809/2004 rendelet 29. cikke (1) bekezdésének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy nem teljesül azon feltétel, amely szerint azon internetes oldalra történő belépéskor, amelyen hozzáférhetővé tették, a tájékoztatónak könnyen elérhetőnek kell lennie, ha ezen az internetes oldalon egy disclaimer elfogadásához és egy elektronikus levelezési cím megadásához kötött regisztrációra van szükség, vagy ha ezen elektronikus hozzáférést díjat kell fizetni, vagy ha a tájékoztató egyes részei havi két dokumentum erejéig hívhatók csak le ingyenesen.

4) A 2003/71 irányelv 14. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az alaptájékoztatót a kibocsátó és a pénzügyi közvetítő székhelyén egyaránt hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság számára.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozat.

¹ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 12. sz., Közigazgatási ügyszak, 1. szám alatt.

40. A Bíróság (nagytanács) 2014. május 13-i ítélete (az Audiencia Nacional [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Google Spain SL, Google Inc. kontra Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González (C-131/12. sz. ügy)²

1) A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének b) és d) pontját úgy kell értelmezni, hogy egyrészt a keresőmotorok útján végzett olyan tevékenységét, amely harmadik fél által az interneten közzétett vagy megosztott információk kereséséből, automatikus indexálásából, ideiglenes tárolásából, majd végül bizonyos válogatási szempontok alapján az internethasználók rendelkezésére bocsátásából áll, az e 2. cikk b) pontjának értelmében vett „személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése]” fogalomba tartozó tevékenységként kell értelmezni, amennyiben ezek az információk személyes adatokat tartalmaznak, másrészt pedig az ilyen keresőmotor működtetőjét ezen adatkezelés szempontjából az említett 2. cikk d) pontja szerinti „adatkezelőnek” kell tekinteni.

2) A 95/46 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a személyes adatok kezelését e rendelkezés értelmében a tagállam területén az adatkezelő egy szervezete tevékenységeinek keretében végzik, ha a keresőmotor működtetője az egyik tagállamban olyan irodát nyit vagy leányvállalatot hoz létre a keresőmotor által kínált reklámhelyek értékesítésére és reklámozására, amelynek tevékenysége az adott állam lakosai felé irányul.

3) A 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontját és 14. cikke első albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésekben foglalt jogok tiszteletben tartása érdekében, és annyiban, amennyiben az ott előírt feltételek ténylegesen teljesülnek, a keresőmotor működtetője köteles arra, hogy egy személy nevére való keresés nyomán megjelenő találati listáról törölje a harmadik fél által közzétett és e személlyel kapcsolatos információkat tartalmazó weboldalakra mutató linkeket, abban az esetben is, ha ezt a nevet vagy az ilyen információkat korábban vagy egyidejűleg nem törölték ezekről a weboldalokról, mégpedig adott esetben akkor is, ha az említett oldalakon történő közzététel önmagában jogszerű.

4) A 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontját, illetve 14. cikke első albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezések alkalmazási feltételeinek értékelése körében többek között azt kell megvizsgálni, hogy joga van-e az érintettnek ahhoz, hogy a személyével kapcsolatos szóban forgó információt a neve alapján indított keresés nyomán megjelenő találati lista segítségével aktuálisan már ne lehessen a nevével összekapcsolni, anélkül azonban, hogy e jog megállapításának feltétele lenne, hogy a kérdéses információ találati listára való felvétele az érintettnek kárt okoz. Mivel a Charta 7. és 8. cikkében foglalt alapvető jogaira tekintettel az érintett kérheti, hogy a kérdéses információt többé ne tegyék egy ilyen találati lista segítségével hozzáférhetővé a nagy nyilvánosság számára, e jogok főszabály szerint nemcsak a keresőmotor működtetőjének gazdasági érdekét előzik meg, hanem a nyilvánosság ahhoz fűződő érdekét is, hogy az e személy nevére vonatkozó keresés során meg lehessen találni az említett információt. Nem ez a helyzet ugyanakkor abban az esetben, ha valamilyen sajátos okból kifolyólag, például a közéletben játszott szerepe folytán úgy tűnik, hogy az érintett alapvető jogaiba való beavatkozást igazolja az említett nyilvánosság ahhoz fűződő nyomós érdeke, hogy a kérdéses információhoz hozzá lehessen férni azáltal, hogy az szerepel a találati listán.

² A kérdést I. Hírlevél III. évf. 7. sz., Polgári ügyszak, 2. szám alatt.

100. A Bíróság (első tanács) 2014. május 15-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Minister van Financiën kontra X BV (C-480/12. sz. ügy)³

1) A 2005. április 13-i 648/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkodek létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 203. és 204. cikkét a 2002. március 11-i 444/2002/EK bizottsági rendelettel módosított, a Közösségi Vámkodek létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 356. cikkével és 859. cikke 2. pontjának c) alpontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy a 444/2002 rendelettel módosított 2454/93 rendelet 356. cikke (1) bekezdésének megfelelően kitűzött bemutatási határidő túllépése nem az érintett áruknak a 648/2005 rendelettel módosított 2913/92 rendelet 203. cikke szerinti, a vámfelügyelet alóli elvonása okán keletkező vámtartozást eredményez, hanem az ezen utóbbi rendelet 204. cikke alapján keletkező vámtartozást, és ahhoz, hogy vámtartozás keletkezzen e 204. cikk alapján, nem szükséges, hogy az érdekeltek felvilágosítást adjanak a vámhatóságnak a 444/2002 rendelettel módosított 2454/93 rendelet 356. cikkének megfelelően rögzített határidő túllépésének okairól, vagy arról, hogy hol volt az érintett áru a határidő lejárta és az azon időpont között eltelt időszakban, amikor ezen árut ténylegesen bemutatták a rendeltetési vámhivatalnál.

2) A 2004. április 26-i 2004/66/EK tanácsi irányelvvel módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 7. cikke (3) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy hÉa akkor fizetendő, ha az érintett áruk kikerültek az e cikkben előírt vámeljárások alól, még akkor is, ha kizárólag a 648/2005 rendelettel módosított 2913/92 rendelet 204. cikke alapján keletkezett vámtartozás.

101. A Bíróság (második tanács) 2014. május 15-i ítélete (a Raad van State [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – T. C. Briels és társai kontra Minister van Infrastructuur en Milieu (C-521/12. sz. ügy)⁴

A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a közösségi jelentőségű természeti terület kezeléséhez közvetlenül nem kapcsolódó vagy ahhoz nem nélkülözhetetlen, a közösségi jelentőségű természeti területen belüli természetes élőhelytípusra kedvezőtlen hatásokat gyakorló, valamint ezen a területen az ezen élőhelytípus azonos nagyságú vagy nagyobb területének kialakítása céljából intézkedéseket előirányzó terv vagy projekt veszélyezteti az említett természeti terület épségét. Adott esetben az ehhez hasonló intézkedések csak akkor minősülhetnek az e cikk (4) bekezdésének értelmében vett „kiegyenlítő intézkedéseknek”, ha teljesülnek az ott megállapított feltételek.

102. A Bíróság (kilencedik tanács) 2014. május 15-i ítélete (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Szatmári Malom Kft. kontra Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerve (C-135/13. sz. ügy)⁵

1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló, 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK tanácsi rendelet 26. cikke (1)

³ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 19. szám alatt.

⁴ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 3. sz., Közigazgatási ügyszak, 32. szám alatt.

⁵ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 7. sz., Közigazgatási ügyszak, 111. szám alatt.

bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartozhat a mezőgazdasági üzem összteljesítménye javításának az említett rendelkezés szerinti fogalma alá az a művelet, amellyel a malmot működtető vállalkozás régi malmokat zár be annak érdekében, hogy helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül új malmot építsen fel.

2) Az 1698/2005 rendelet 20. cikke b) pontjának iii. alpontját és a 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a régi malmok bezárásából és helyettük a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malom felépítéséből álló művelet az említett rendelkezések közül a második értelmében véve javíthatja a vállalkozás általános teljesítményét.

3) Az 1698/2005 rendelet 28. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás elfogadása, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez nyújtott olyan támogatást vezet be, amely a malmot működtető vállalkozások esetében csak az említett malmok meglévő kapacitásának korszerűsítésére, nem pedig az új kapacitások kialakítására irányuló műveletekre nyújtható. Mindazonáltal az alapügyben szereplő helyzetben, amikor egy vagy több malomüzem bezárásra kerül annak érdekében, hogy helyükbe a meglévő kapacitás bővítése nélkül egy új malomüzem lépjen, a nemzeti bíróság feladata annak biztosítása, hogy az ilyen szabályozás az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartásával kerüljön alkalmazásra.

103. A Bíróság (negyedik tanács) 2014. május 15-i ítélete (Finanzgericht München [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Data I/O GmbH kontra Hauptzollamt München (C-297/13. sz. ügy)⁶

A 2001. augusztus 6-i 2031/2001/EK bizottsági rendelettel, a 2002. augusztus 1-jei 1832/2002/EK bizottsági rendelettel, a 2003. szeptember 11-i 1789/2003/EK bizottsági rendelettel és a 2004. szeptember 7-i 1810/2004/EK bizottsági rendelettel módosított, a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. melléklete szerinti Kombinált Nomenklatúra XVI. áruosztálya 2. megjegyzése a) pontját úgy kell értelmezni, hogy ha valamely árut egyaránt be lehet sorolni e nomenklatúra 8473 vámtarifaszáma alá mint az említett nomenklatúra 8471 vámtarifaszáma alá tartozó gép részét, és ugyanezen nomenklatúra 8422, 8456, 8501, 8504, 8543 és 8544 vámtarifaszámai egyike alá is mint önálló árut, akkor azt a saját tulajdonságai alapján az utóbbi vámtarifaszámok egyike alá kell besorolni.

104. A Bíróság (hetedik tanács) 2014. május 15-i ítélete (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Almos Agrárkülkereskedelmi Kft. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága (C-337/13. sz. ügy)⁷

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 90. cikkének rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely nem írja elő a hozzáadottértékadó-alap csökkentését az ár meg nem fizetése esetében, amennyiben az e cikk (2) bekezdésében előírt eltérés kerül alkalmazásra. Mindazonáltal e rendelkezésnek ki kell terjednie minden más olyan esetre, amikor az említett cikk (1) bekezdése szerint az ügylet teljesítését követően az adóalany az ellenértéket részben vagy egészben nem kapja meg, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

⁶ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 10. sz., Közigazgatási ügyszak, 166. szám alatt.

⁷ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 11. sz., Közigazgatási ügyszak, 188. szám alatt.

2) Az adóalanyok a hozzáadottértékadó-alapjuk csökkentése érdekében a tagállammal szemben hivatkozhatnak a nemzeti bíróságok előtt a 2006/112 irányelv 90. cikkének (1) bekezdésére. Jóllehet a tagállamok előírhatják, hogy az ilyen adóalap csökkentéséhez való jog gyakorlása többek között az annak igazolását lehetővé tevő egyes alaki követelmények teljesítésétől függ, hogy az ügylet megkötését követően az ellenérték egy részét vagy egészét az adóalany véglegesen nem kapta meg, és hogy ezen adóalany hivatkozhatott a 2006/112 irányelv 90. cikkének (1) bekezdése szerinti egyik esetre, az így elfogadott intézkedések nem haladhatják meg az ezen igazoláshoz szükséges mértéket, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú keresetet, fellebbezést vagy határozatot.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Gf.VII.30.138/2014/2.

Az Európai Unió Bírósága a C-210/06. számú Cartesio-ügyben, 2008. december 16-án hozott ítéletében kimondta, hogy az olyan bíróság, amelynek határozataival szemben az alapügyben szereplőhöz hasonló jogvita keretében felülvizsgálatra van lehetőség, nem tartozik az EK szerződés 234. cikk /3/ bekezdésének hatálya alá.

Nem tekinthető ezért az ítélőtábla olyan fórumnak, amely köteles lenne az Európai Unió Bíróságához fordulni. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem helyállóságának és szükségességének megítélése az előterjesztő bíróság kizárólagos felelőssége. Így, az előterjesztési kötelezettséggel nem terhelt nemzeti bíróság mérlegelési joga nem korlátozható. Az EK szerződés 234. cikk /2/ bekezdésében írtakkal össze nem egyeztethető módon, szándékától eltérően, az eljárás kezdeményezésére a fellebbviteli bíróság által nem kötelezhető. Az alkalmazandó jog és annak értelmezésének kérdése az ügy érdemében hozott döntés része, és amíg azt a döntést az eljáró bíróság nem hozta meg, annak tartalmára nézve a fellebbviteli bíróság kötelező jellegű utasítást nem adhat, amint azt a Legfelsőbb Bíróság az 1/2009. /VI.24./ PK-KK közös véleményben kifejtette.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.I.35.128/2014/8.

A Vámkódex és a Vtv. a Ket. 114. §-ához képest speciális szabályozást rögzít az utóellenőrzés lefolytatásának időtartamára.

A perbeli esetben az volt a jogvita tárgya, hogy a vámáru-nyilatkozat utólagos ellenőrzését milyen határidőben lehet a hatóságnak lefolytatnia, a Vámkódex 243. cikkében meghatározott 3 éves, avagy a

felperes által hivatkozott Ket. 114. § (1) és (2) bekezdésében megfogalmazott 1 éves határidő alatt.

Az Európai Unió Bírósága a C-468/03. számú ítéletében a Vámkódex 78. cikk (3) bekezdését értelmezte és rögzítette, hogy az vonatkozik a tárgyi tévedésekre, hiányosságokra, valamint az alkalmazandó jogértelmezés hibáira is. Ennek fennállása esetén a hatóságok módosíthatják, felülvizsgálhatják döntéseiket és a szükséges intézkedéseket meghozhatják. Szükséges kiemelni még azt is, hogy a közösségi vámjogot – annak elsőbbsége mellett – a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXVI. törvény (továbbiakban Vtv.) hatálya alá tartozó területen a Vtv-t is figyelembe véve kell végrehajtani (Vtv. 1. § (1) bekezdése).

A Vtv. 60. §-a a Vámkódex 243. cikkéhez kapcsolódóan szabályozza a jogorvoslatokat, e törvényhelyen belül rögzíti a módosítására, visszavonásra, új határozat hozatalára vonatkozó rendelkezéseket. A Vámkódex és a Vtv. a Ket. 114. §-ához képest speciális szabályozást rögzít, ezért jogvita esetén nem a Ket. szerinti szabályok, hanem a speciális vámjogi rendelkezések az irányadók (Vtv. 1. § (1) bekezdése, 2. § (5) bekezdése), és a közösségi jog szabályai felülírják a nemzeti jog szabályait. A perbeli esetben tehát a Vámkódex 78. cikk (3) bekezdése alapján lefolytatott vámarunilatkozat utólagos ellenőrzésére is a Vámkódex rendelkezései az irányadók, nem pedig a Ket. már hivatkozott szakaszaiban említett elévülési határidő.

Kfv.VI.35.324/2013/13.

A kedvezményes adómérték alkalmazhatóságát az adózónak kell igazolnia, figyelemmel a 2003. CXXVII. tv. (Jöt.) előírásaira is.

A Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa osztotta a Kúria Kfv.I.35.527/2013/5. számú ítéletében elfoglalt azon jogi álláspontot, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálása során nem vehetők figyelembe az Európai Unió Bíróságának áfa körben keletkezett ítéletei. A pénzügyi jogágak nem feltétlenül járhatók át, a szabályozás céljából és jellegéből adódóan az Áfa irányelvre vonatkozó okfejtések jövedéki ügyben nem alkalmazhatók. Az elsőfokú bíróság a Jöt. irányadó szabályainak megfelelően járt el akkor, amikor ítéletének meghozatala során nem volt tekintettel sem az Áfa irányelvre, sem az ahhoz kapcsolódó – többek között magyar ügyekben hozott – ítéletekre.

Az adózó az Európai Unió Bíróságának magyar ügyekben hozott ítéleteire először felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, ezért ezek a döntések erre figyelemmel sem képezheték a Kúria döntésének alapját.

A Kúria az adózó előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmének nem adott helyt, mivel annak jogalapja nem állt fenn. Az adózó saját, konkrét ügyét kívánta az Európai Unió Bírósága elé vinni, annak eljárását jogorvoslati fórumként felhasználni, melyre nincs lehetőség. Ezt meghaladóan az Irányelv Európai Unió Bírósága általi értelmezésére az adózó által megjelölt kérdések mentén nincs szükség, figyelemmel a Kúria korábban kifejtett álláspontjára.

Kfv.IV.35.485/2013/6.

Az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezés körében a támogatási kérelem kifizetését csak akkor rendelheti el, ha az alapul fekvő tényállás teljes egészében feltárt és bizonyított.

Az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletben utal a 65/2011/EU rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) 16. cikk 5. pontjára, amely a támogatható és a nem támogatható területek arányához igazodóan szól a szankcionálhatóságról. Az alperes szerint jogszabálysértő a jogerős ítélet, mert nem vette figyelembe az EU rendelet 18. cikk 3. pontját. E rendelkezés a szándékosan elkövetett szabályszegés szankciójáról szól. Az ügy szempontjából alapvető jelentősége van így azon tényállás tisztázásának, hogy a felperes az adott parcellán milyen növényt termesztett, mert ennek függvényében lehet döntenie arról, hogy a Jogcímrendelet 5. § (3) bekezdésben foglalt növényről van-e szó, illetve ennek megállapítása esetén merülhet fel az EU rendelet 18. cikk 3. pontjában foglalt szándékosság vizsgálata.

Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet azzal tartotta fenn hatályban, hogy indokolását részben

megváltoztatta és az új eljárásra vonatkozóan az elsőfokú közigazgatási szerv számára a következő iránymutatást adja:

Az új eljárás során az elsőfokú közigazgatási szervnek a bizonyítékok mérlegelése során figyelembe kell venni a helyszíni ellenőrzés és a művelési napló megállapításai mellett az ORTOFOTO kivágatot, valamint minden egyéb fellelhető bizonyítékot is, és a bizonyítékok egyesével és összességében történő értékelése alapján jogi indokkal alátámasztott olyan határozatot kell hoznia, amely megalapozottan támasztja alá, hogy az adott gazdálkodási évben a felperes a F4E46-M-07 blokk 19 számú parcellában a 5/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban Jogcímrendelet) 5. § (3) bekezdésben meghatározott – támogatásra jogosultságot nem teremtő – növényt termesztett-e s ha igen akkor fennáll-e az EU rendelet 18. cikk 3. pontjában foglalt szándékosság (s az az alapján kiszabható szankció feltétele).

Kfv.IV.35.509/2013/4.

A jogszerű földhasználat okirati igazolása az uniós joggal nem ellentétes többletkötelezettség a támogatási kérelmek elbírálása során.

A felperes keresete az 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet és a 73/2009/EK rendelet alkalmazása nélkül is eldönthető volt. Szükségesnek tartja azonban utalni az alábbiakra:

Az 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 1. § 7. pontja, valamint a 128/2007. FVM rendelet 9. § (2) bekezdése a kérelem benyújtása idején és a perben felülvizsgált jogerős közigazgatási határozat meghozatala idején is a jogszerű földhasználat okirati bizonyítását követelte meg.

A Kúria 2014. január 11-én kelt, Kfv.IV. 35.319/2013. számú ítéletében a perbelihez tényszerűségében és a felülvizsgálati eljárásban felmerült jogszerűségi kérdések azonossága mellett már állást foglalt. Az 73/2009/EK rendelet 124. cikk (2) bekezdése, valamint a 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet 1. § 7. pontja és a 128/2007. FVM rendelet 9. § (2) bekezdése közötti – felperes által vélelmezett – ellentéttel összefüggésben a Kúria döntését az Európai Bíróság irányadó gyakorlatára alapítva megállapította a következőket:

A 73/2009/EK rendeletet vizsgálva (a hivatkozott ítéletben: „EK rendelet2.”) megállapította, hogy „[a] termelőnek nem volt olyan az EK rendelet2.-ben foglalt direkt kötelezettsége, amely a támogatási kérelemmel érintett parcella vonatkozásában a birtoklás (rendelkezésre állás) okirattal alátámasztott jogszerűségének igazolását írta elő a támogatás feltételeként. A földterületnek a termelő rendelkezésére kellett állnia.” Ehhez képest azonban – az Európai Bíróság joggyakorlata alapján – a Kúria vizsgálta azt is, hogy az alperesi határozat jogszerűségére is kiható jogellenességet eredményezett-e az, hogy a tagállami szabályozás előírt ilyen jellegű kötelezettséget. A Kúria ebben a tekintetben arra a következtetésre jutott, hogy az EK rendelet (a hivatkozott ítélet szerint: EK rendelet2.) értelmében a tagállamoknak van szabályozási mozgástere abban kérdésben, hogy a közösség pénzügyi érdekeinek védelme céljából az egységes területalapú támogatások megszerzését az EK rendeleten túli, a támogatás jogszerű felhasználását további garanciákkal biztosító, ha tetszik többletfeltételekkel bástyázza körbe. Ilyen többletgaranciát jelent az a dokumentáció, amely a támogatással érintett parcella birtoklásának jogszerűségét igazolja.

A támogatási feltételként megjelölt okirati bizonyítás céljaként a Kúria a közösségi/uniós – kiegészítő támogatások esetén a tagállami – költségvetési források védelmét azonosította. E célok megvalósulása érdekében a támogatáshoz csak olyan gazdálkodó juthat hozzá, aki a gazdálkodás tárgyát jogszerűen, jogi értelemben transzparens, igazolható körülmények között használja és folytat azon tényleges mezőgazdasági tevékenységet. Az okirati bizonyítás az uniós – és tagállami – költségvetési források megszerzésének többletfeltétele, azonban hozzájárul a források felhasználásának hatékonyabb követhetőségéhez, ezért az – a Kúria döntése értelmében – a tárgyilagos mérlegelés szerinti szükséges többletfeltételnek minősül.

Mindezen indokokra tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a 34/2010. (IV. 9.) FVM rendeletben és a 128/2007. FVM rendeletben a földhasználat jogszerű jogcím igazolásához kötése nem volt ellentétes

a közösségi/uniós joggal, tehát e rendelkezések jogszerűen képezték a jelen ügyben is a Bíróság ítékezésének alapját.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. S.A.S. Franciaország elleni ügye (43.835/11. számú ügy)⁸

A kérelmező Franciaországban élő francia állampolgárságú muszlim hívő. Beadványaiban azt mondta, vallásos hitével, kultúrájával és személyes meggyőződésével összhangban hordja a burkát és nikábot. A burka egy egész testet elfedő viselet, amely magában foglal egy arc előtti hálót, a nikáb pedig egy egész arcot eltakaró kendő, amely csak a szemeket hagyja szabadon. A kérelmező hangsúlyozta azt is: sem a férje, sem más családtagja nem gyakorol rá nyomást, hogy így öltözködjék. Hozzátette, hogy a nikábot nyilvános helyen és otthon egyaránt viseli, de nem rendszeresen. Nem okoz ezért neki gondot, ha bizonyos körülmények között nem hordja a nikábot, de szeretné, hogy hordhassa, amikor így dönt. Végül célja nem az, hogy idegesítsen másokat, hanem hogy belső békében élhessen.

A kérelmező – az Egyezmény 8. és 9. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy nyilvános helyen nem hordhatja az egész arcot elfedő kendőt. Továbbá – az Egyezmény 14. cikkére hivatkozással – sérelmezte azt is, hogy a tilalom nemen, valláson és származáson alapuló megkülönböztetéshez vezet olyan nők hátrányára, akik, mint ő, egész arcot elfedő kendőt viselnek.

A Kormányzat megkérdőjelezte a kérelmező „áldozati” jogállását, mivel a 2010. október 11-ei törvénnyel összefüggésben semmilyen egyedi intézkedést sem hoztak vele szemben. A Bíróság elutasította ezt az előzetes kifogást. Emlékeztetett, hogy az egyének jogosultak amellet érvelni, hogy egy törvény sérti a jogukat, ha kötelesek vagy megváltoztatni viselkedésüket vagy vállalni a büntetés kockázatát, vagy ha olyan személyek csoportjának részét képezik, akik ki vannak téve annak a veszélynek, hogy a kérdéses jogszabály közvetlenül érinti őket. A jelen kérelem ezért nem tekinthető ún. actio popularisnak. A Bíróság ugyancsak elutasította a Kormányzat hazai jogorvoslat kimerítésének elmulasztására és az egyéni panaszjoggal való visszaélésre vonatkozó kifogásait.

A Bíróság a kérelmet az Egyezmény 8. és 9. cikkével összefüggésben vizsgálta meg, ez utóbbira helyezve a hangsúlyt. Míg a külső megjelenést illető személyes döntések az egyén személyiségének kifejezésével kapcsolatosak, és ezért a magánélet fogalma alá esnek, a kérelmező azt sérelmezte: megakadályozták abban, hogy nyilvános helyeken olyan ruházatot viseljen, amelynek viselését a vallása megköveteli tőle, ezért a főleg a vallás vagy más meggyőződés kinyilvánításának szabadsága tekintetében merül fel kérdés.

A Bíróság úgy találta, hogy a kérelmező 8. és 9. cikk szerinti jogainak gyakorlásába való „folyamatosan beavatkozás”-ról van szó, mivel egy dilemmával szembesült: vagy eleget tesz a tilalomnak és tartózkodik a vallási meggyőződésének megfelelő öltözködéstől, vagy nem tesz eleget, és büntetőjogi szankciókkal szembesül. A Bíróság megjegyezte, hogy a szóban forgó tilalmat a 201. október 10-ei törvény írta elő. A Bíróság elfogadta azt, hogy a törvényi tilalom az Egyezmény 8. és 9. cikkében felsorolt két törvényes célt szolgált: a közbiztonságot és mások jogainak és szabadságának tiszteletben tartását.

A közbiztonsági cél tekintetében a Bíróság kiemelte, hogy a törvényhozás a kérdéses törvény elfogadásával azt kívánta elérni, hogy eleget tegyen a személyek azonosíthatósága követelményének annak érdekében, hogy megelőzze a személyek és javaik biztonságát fenyegető veszélyeket és hogy harcoljon a személyazonossággal való visszaélések ellen. A Bíróság azonban úgy ítélte, hogy a tilalom nem „szükséges egy demokratikus társadalomban” e cél elérése érdekében. A Bíróság véleménye szerint azon nők jogaira gyakorolt hatásaira tekintettel, akik vallási okokból akarják viselni az egész

⁸ Az ítéletet a Nagykamara 2014. július 1-jén hozta.

arcot elfedő kendőt, az arc elfedésére szolgáló ruházat nyilvános helyeken való viselésének általános tilalma csak a közbiztonság általános fenyegetettsége esetén lenne arányosnak tekinthető. A Kormányzat nem igazolta, hogy a 2010. október 11-ei törvény által bevezetett tilalom ilyen esetre vonatkozik. Ami az érintett nőket illeti, úgy kötelezték őket, hogy önazonosságuk egy általuk fontosnak ítélt elemét, vallásuk vagy meggyőződésük kifejezésének általuk választott módjával együtt teljesen adják fel, hogy a Kormányzat által kívánt cél elérhető lett volna azzal is, ha arra kötelezik őket, hogy fedjék fel arcukat és igazolják magukat, ha a személyek és vagyonuk biztonságát fenyegető veszély megállapítható, vagy ha különleges körülmények a személyazonossággal való visszaélés gyanújára utalnak.

A mások jogainak és szabadságainak tiszteletben tartását illetően a Kormányzat utalt annak szükségességére, hogy biztosítsák „egy nyílt, demokratikus társadalom alapvető értékeinek tiszteletben tartását”, ennek kapcsán három értéket felsorolva: a nemek közti egyenlőség, az emberi méltóság és a társadalmi együttélés minimális követelményeinek tiszteletben tartását. Míg az első két értékkel kapcsolatos érvelést elutasította, a Bíróság elfogta, hogy az arcot eltakaró kendővel másokkal szemben nyilvános helyen emelt akadály alááshatja az „együttélés” fogalmát. E tekintetben jelezte, hogy figyelembe vette az állam érvelését, miszerint az arc jelentős szerepet játszik a társadalmi érintkezés során. A Bíróság azzal a nézetrel is egyet tudott érteni, hogy az egyének kívánhatják nem látni a mindenki számára nyitott helyeken az olyan gyakorlatot vagy viselkedést, amely alapvetően kérdőjelezi meg a nyílt személyközi kapcsolatok lehetőségét, amelyek – a kialakult közmeggyőződés szerint – a szóban forgó társadalomban a Bíróság ezért el tudta fogadni, hogy az arcot elfedő kendővel másokkal szemben emelt akadályt a felelős Állam tekinthette olyannak, mint amely megsérti mások jogait arra, hogy egy olyan szocializációs térben éljenek, amely az együttélést könnyebbé teszi. Hozzátette azonban, hogy az „együttélés” fogalmának rugalmasságára és a visszaélés ebből eredő veszélyére tekintettel a kérdéses intézkedés szükségességének gondos vizsgálatát kell elvégeznie.

Továbbá erre a vizsgálatra, a Bíróságnak meg kellett bizonyosodnia különösen arról, hogy vajon a tilalom arányos volt-e az elérni kívánt céllal. Elismerte, hogy túlzónak tűnhet, tekintettel az érintett nők kis számára tekintettel, hogy az általános tilalmat válasszák. Kiemelte továbbá, hogy a tilalomnak jelentős hátrányos hatása van azon nők helyzetére, akik úgy döntenek, hogy vallási meggyőződésből az egész arcot eltakaró kendőt viselnek, és azt, hogy számos nemzeti és nemzetközi emberi jogi testület tekintette az általános tilalmat aránytalannak. A Bíróság azt is állította, hogy nagyon aggódik azon jelzések miatt, amelyek szerint a 2010. október 11-ei törvény elfogadását megelőző vitát bizonyos iszlámellenes megjegyzések jellemezték. Ennek kapcsán hangsúlyozta, hogy egy Állam, amely ilyen jellegű jogalkotásba kezd, vállalja annak veszélyét, hogy hozzájárul az emberek adott csoportját érintő előítéletek megerősödéséhez és a türelmetlenség kifejezésének bátorításához, amikor ezzel szemben az a kötelessége, hogy a türelmet mozdítsa elő. A Bíróság emlékeztetett, hogy azok a megjegyzések, amelyek általános, heves támadást jelentenek egy vallási vagy etnikai csoport ellen, összeegyeztethetetlenek a türelem, társadalmi béke és hátrányos megkülönböztetés-mentesség Egyezményt megalapozó értékeivel, és nem esnek a szabad véleménynyilvánítás körébe, amelyet az Egyezmény véd.

Noha a bíróság tudatában volt annak, hogy a vitatott tilalom főleg bizonyos muszlim nőket érintett, ennek ellenére kiemelte, hogy nem korlátozták olyan ruhadarabok nyilvános viselésének szabadságát, amelynek nem volt az arcot eltakaró hatása, és a tilalom nem kifejezetten a kérdéses ruházat vallási felhangján alapult, csak pusztán azon a tényen, hogy eltakarja az arcot. Továbbá, a törvényben meghatározott szankció az egyik legenyhébb alkalmazható volt: legfeljebb százötven eurós bírság és egy állampolgársági tanfolyam elvégzésének esetleges kötelezettsége a bírság mellett vagy helyett. Sőt, ami azt a kérdést illeti, vagy vajon megengedhető-e egy egész arcot eltakaró kendő viselése nyilvános helyeken a társadalom döntését jelenti, ezért Franciaország széles mérlegelési jogkörrel élvezt. Ilyen körülmények között a Bíróságnak kötelessége volt bizonyos fokú önkorlátozást gyakorolni az Egyezménynek való megfelelés felülvizsgálata körében, mivel az ilyen felülvizsgálat egy egyensúly értékeléséhez vezet, amelyet a szóban forgó társadalom demokratikus eljárás eszközeivel ért el. A Bíróság nézete szerint az egész arcot elfedő kendő nyilvános helyen való viselése kérdésében az Európa Tanács Részbenes államai közti közös álláspont hiánya alátámasztotta azt a

megállapítását, hogy az Államnak széles mérlegelési jogköre van. A panaszolt tilalom ezért arányosnak tekinthető az elérni kívánt céllal, nevezetesen az „együttélés” feltételeinek megőrzésével. A Bíróság ezért úgy ítélte, hogy nem sértették meg az Egyezménynek sem a 8., sem a 9. cikkét.

A 2010. október 11-ei törvény által meghatározott tilalomnak elismerten különösen hátrányos hatása volt azon muszlim nők helyzetére, akik nyilvános helyen vallási okokból az egész arcot eltakaró kendőt akartak viselni. Az intézkedés azonban a fentiek szerint tárgyszerűen és okszerűen igazolt, ezért az Egyezmény 14. cikkét az Egyezmény 8., illetve 9. cikke tekintetében nem sértették meg.

2. Grúzia Oroszország elleni ügye (12.255/07. sz. ügy)⁹

A kérelmező, Grúzia Kormányzata az orosz Kormányzat által 2006. szeptember vége és 2007. január vége között letartóztatott, fogvatartott és kiutasított grúz állampolgárok ügyében fordult a Bírósághoz. Álláspontja szerint a sérelmezett intézkedések a 2006. szeptember 27-ei eseményekre adott válaszlépésnek tekinthetők; ekkor került sor ugyanis Tbilisziben négy orosz tisztségviselő letartóztatására, ami a két ország közti feszültség csúcspontját jelezte. A grúz Kormányzat által előterjesztett beadványok adatai szerint az orosz hatóságok a kérdéses időszakban több mint 4.600 kiutasító határozatot adtak ki grúz állampolgárok ellen, akik közül több mint 2.300 személyt őrizetbe vettek és kitoloncoltak, a többiek maguk távoztak Oroszországból. A grúz Kormányzat állította, hogy az adatok a grúz állampolgárok kiutasításának számának meredek emelkedését mutatják, amely a 2006 júliusa és szeptembere közötti havi 80-100-ról havi 7-800-ra nőtt 2006 októberére és 2007 januárja között. Azon állításának alátámasztására, hogy a kiutasítások emelkedése egy kifejezetten a grúz állampolgárok ellen irányuló politika eredménye, a grúz Kormányzat számos, a szentpétervári belügyi és rendészeti hatóságok, valamint az Orosz Szövetségi Bevándorlási Szolgálat által 2006 októberében kibocsátott okiratot is benyújtott. Ezek a dokumentumok, melyek egy, a szentpétervári Belügyi Igazgatóság és az orosz Belügyminisztérium által 2006 szeptemberében kibocsátott körlevélre utalnak, arra utasítják a fenti szervek állományát: tegyenek széleskörű intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetőleg minél több, illegálisan Oroszországban tartózkodó grúz állampolgárt azonosítsanak, kilátásba helyezve fogdában való elhelyezésüket és kitoloncolásukat. A grúz Kormányzat csatolt továbbá két olyan levelet is, melyet két moszkvai kerület Belügyi Igazgatósága arra kérte az illetékességi területén működő iskolákat, hogy azonosítsák a grúz gyerekeket azzal a céllal, hogy „biztosítsák a közrendet és a törvény tiszteletben tartását, a terrorcselekmények, valamint a Moszkvában élő és a grúz állampolgárságú gyermekek közti feszültség megelőzését”.

Az orosz Kormányzat vitatta a grúz Kormányzat állításait. Azt állította, hogy nem vezetett be korlátozó intézkedéseket a grúz állampolgárokkal szemben, mindössze folytatta az illegális bevándorlás megelőzése érdekében bevezetett szabályok alkalmazását. A kiutasítások számával kapcsolatban előadta, hogy kizárólag féléves és éves statisztikát vezetnek, állítva, hogy 2006-ban körülbelül 4.000, 2006. október 1. napja és 2007. április 1. napja között pedig körülbelül 2.800 kiutasító határozatot adtak ki grúz állampolgárokkal szemben. A grúz Kormányzat által hivatkozott dokumentumokat illetően az orosz Kormányzat állította, hogy az utasításokat meghamisították. A szentpétervári Belügyi Igazgatóság és az orosz Belügyminisztérium által kibocsátott két körlevél létezését elismerte ugyan, tartalmát azonban vitatta. Az Orosz Kormányzat azonban azt állította, hogy a körleveleket nem tudja az Emberi Jogok Európai Bírósága számára biztosítani, mert azokat „államtitoknak” minősítették. Nem vitatta, hogy a regionális hatóságok levelet küldtek a moszkvai és más iskoláknak azzal a céllal, hogy a grúz nemzetiségű tanulókat azonosítsák, ugyanakkor tagadta, hogy ez a Belügyminisztérium utasítására történt volna: a leveleket túlbuzgó hivatalnokok küldték, akiket utóbb felelősségre vontak.

Több nemzetközi kormányzati és nem-kormányzati szervezet (a továbbiakban együtt: nemzetközi szervezetek) – többek között az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (PACE) Ellenőrző Bizottsága, az Emberi Jogi Figyelő (HRW), az Emberi Jogok Nemzetközi Szövetsége (FIDH) – 2007-ben jelentést tett a grúz állampolgárok Oroszországból való kiutasításáról, mely 2006 őszén zajlott.

⁹ Az ítéletet a Nagykamara 2014. július 3-án hozta; az ítélet végleges.

Jelentéseikben rámutattak a közigazgatási és igazságszolgáltatási szervek összehangolt tevékenységére, utalva a grúz Kormányzat által is hivatkozott, a szentpétervári Belügyi Igazgatóság által kibocsátott dokumentumok közül néhányra.

A Bíróság az ügyben 21 tanút hallgatott meg, melyek közül kilencet Grúzia, tízet Oroszország állított, kettőt pedig a Bíróság választott ki. A grúz tanúk vallomása szerint a grúz állampolgárokat az utcán, a piacokon, a munkahelyükön, illetve az otthonukban történt igazoltatást követően őrizetbe vették. Néhány tanú elmondta, hogy amikor megkérdezték, miért tartóztatják le őket, azt a választ kapták, hogy „azért, mert grúzok”, és „felsőbb utasítás, hogy a grúzokat ki kell toloncolni”. Néhány óras, illetve egy- vagy kétnapos rendőrségi őrizetet követően csoportosan, busszal szállították őket a bíróságra, amely együttesen szabott ki közigazgatási bírságot rájuk és hozott orosz területről való kitoloncolásukat elrendelő határozatot. A bírósági eljárás mindössze öt percet vett igénybe, és a nélkül zajlott le, hogy a tényállást feltárták volna vagy a terhelteket védő képviselhetette volna. Mind a bírák, mind pedig a rendőrök lebeszéltek őket arról, hogy fellebbezzenek, felvilágosítva őket arról, hogy elrendelték a grúz állampolgárok kiutasítását. Ezt követően két naptól két hétig terjedő időt idegenrendészeti őrizetben töltötték, túlsúfolt zárkákban – felváltva kellett aludniuk és egy vödör szolgált illemhelyként – mielőtt különböző moszkvai repterekre vitték őket, ahonnan repülön Grúziába szállították őket. Az orosz tanúk, a Szövetségi Bevándorlási Szolgálat és a Moszkvai Nyomozóhivatal emberei azt állították, hogy a grúzoknak lehetőségük volt arra, hogy a bírósági határozatok ellen fellebbezéssel éljenek, valamint, hogy nem volt olyan utasítás, mely a grúz állampolgárok jogait korlátozta volna. Tagadták azt is, hogy az idegenrendészeti őrizetben a körülmények nem voltak megfelelőek. A PACE Ellenőrző Bizottsága és a nemzetközi nem-kormányzati szervek a letartóztatást, a bírósági eljárást, a fogva tartás körülményeit és a kiutasítást a grúz tanúk vallomásához hasonlóan írták le, valamint is jelentést tettek négy grúz állampolgárról, akik a fogva tartás ideje alatt hunytak el.

A grúz Kormányzat a kérelmét – egyebek mellett – az Egyezmény 3. cikkének, 5. cikkének, 8. cikkének, 13. cikkének, az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének, a Negyedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikkének, valamint a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének megsértésére hivatkozva terjesztette elő.

A tényállás megállapítása során a Bíróság a felek észrevételeire, az általuk előterjesztett számos dokumentumra, és a Strasbourgban meghallgatott tanúk vallomásaira hagyatkozott, illetve figyelemmel volt a nemzetközi kormányzati és nem-kormányzati szervek jelentéseire is.

Figyelemmel arra, hogy az orosz Kormányzat – arra hivatkozva, hogy az államtitoknak minősül – következetesen megtagadta, hogy a Szentpétervári Belügyi Igazgatóság, valamint az Orosz Belügyminisztérium által 2006. szeptember végén kibocsátott két körlevél másolatát a Bíróság rendelkezésére bocsássa, a Bíróság helyénvalónak ítélte, hogy foglalkozzék azzal a kérdéssel: vajon Oroszország eleget tett-e a 38. cikk által előírt kötelezettségének, melynek értelmében a tagállamok kötelesek minden szükséges eszközt biztosítani egy olyan vizsgálat hatékony lefolytatásához, amelyet a Bíróságnak szükség esetén le kell folytatni. Abból adódóan, hogy az orosz Kormányzatnak kizárólagos hozzáférése volt ezekhez az okiratokhoz, amelyek alkalmasak voltak arra hogy megerősítsék vagy cáfolják a kérdéses állításokat, az együttműködés hiánya lehetővé tette a Bíróság számára, hogy következtetéseket vonjon le az állítások megalapozottságára vonatkozóan. Más, államtitoknak minősített okiratokkal kapcsolatos ügyekben megállapította, hogy a Kormányzat nem hivatkozhat a nemzeti jog rendelkezéseire annak érdekében, hogy igazolja a Bíróságnak a bizonyítékok szolgáltatására irányuló kérése teljesítésének megtagadását. Ezen felül az orosz Kormányzat nem adta konkrét magyarázatát a körlevelek titkosságának. Mindezek alapján a Bíróság úgy találta, hogy Oroszország megszegte a Bíróságnak a tények megállapítására irányuló feladatához szükséges eszközökkel való ellátására vonatkozó kötelezettségét, ezzel megsértve az Egyezmény 38. cikkét.

Annak megállapítása érdekében, hogy a Bíróság esetjoga értelmében volt-e igazgatási gyakorlat – nevezetesen az Egyezménnyel össze nem egyeztethető cselekmények ismétlése és annak az Állam általi hivatalos eltűrése – a Bíróság az össze elérhető bizonyítékot értékelte. A grúz állampolgárokat érintő kiutasítások számával kapcsolatban a Bíróság megjegyezte: az orosz Kormányzat – a grúz

Kormányzat által szolgáltatott részletes adatokra válaszul – azt állította, hogy csak éves, illetve féléves statisztikákkal rendelkezik. Ugyanakkor rendelkezésre bocsátott egy statisztikát a 2006. október 1. napjától 2007. április 1. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan, mely nem felel meg egy naptári félévnek; ez arra enged következtetni, hogy valójában készültek havi statisztikák. Figyelemmel arra, hogy a 2006. és 2007. évekre vonatkozóan havi statisztikák közlésének elmulasztására tekintettel a Bíróság nem tudta elfogadni, hogy az orosz Kormányzat által jelzett szám megfelel a kérdéses időszakban kiutasított grúz állampolgárok pontos számának. Mindezek alapján nem volt alap annak a megállapítására, hogy a grúz Kormányzat által jelzett adatok ne lennének hitelt érdemlőek. A rendelkezésére álló adatok összessége fényében a Bíróság észlelte továbbá, hogy a szóban forgó események – a körlevelek és utasítások kibocsátása, a grúz állampolgárok tömeges letartóztatása és kiutasítása, a grúz állampolgárok csoportos Moszkvából Tbiliszibe történő szállítása, valamint a grúz tanulók azonosítása érdekében az orosz tisztviselők által az iskoláknak küldött levelek – mind ugyanakkor, nevezetesen 2006. szeptember végén, illetve október elején történtek. Ebben a tekintetben különös jelentősége volt a nemzetközi szervezetek és nem kormányzati szervezetek jelentéseiben az események leírásának megegyezése. A Bíróság pedig nem látott okot arra, hogy megkérdőjelezze ezeknek a jelentéseknek a hitelességét, figyelemmel arra, hogy alapos vizsgálaton alapultak és az azokban levont következtetések megerősítették a grúz tanúk állításait. Mindezekon felül a Bíróság úgy találta, hogy mivel a 38. cikk megsértését megállapította, alaposan feltehető, hogy a grúz Kormányzatnak a kifejezetten a grúz állampolgárok kiutasítását elrendelő körlevelek tartalmára vonatkozó állításai hitelt érdemlőek. Ugyanez vonatkozik a grúz Kormányzat által előterjesztett egyéb okiratok és az orosz hatóságok által azokban kiadott utasítások hitelességére. Ezzel összhangban a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy Oroszországban 2006 októberétől a grúz állampolgárok szervezett letartóztatására, fogva tartására és kiutasítására irányuló összehangolt politikát alkalmaztak, amely igazgatási gyakorlatnak minősült.

Azzal kapcsolatban, hogy a nemzeti jogban rendelkezésre álltak-e hatékony jogorvoslati lehetőségek, a Bíróság kiemelte, hogy a grúz tanúk által előadottak az őrizetbe vétel körülményeit és az orosz bíróságok előtti sommás eljárást illetően megfeleltek egymásnak és összhangban voltak a nemzetközi szervezetek jelentéseivel. Az elé terjesztett anyag alapján a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kérdéses időszakban mind a kiutasításukat megelőzően, mind azt követően valós akadályba ütközött a grúz állampolgárok számára, hogy az orosz bíróságokhoz fordulhassanak. Mindezek alapján a Bíróság elutasította az orosz Kormányzat azon kifogását, mely szerint a nemzeti jogban rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket nem merítették ki.

A Bíróság rámutatott, hogy a Negyedik kiegészítő jegyzőkönyvnek a külföldiek kollektív kiutasításának tilalmát előíró 4. cikke alkalmazandó, függetlenül attól, hogy jelen esetben a grúz állampolgárok jogszerűen tartózkodtak-e Oroszországban, vagy sem, mivel e cikk nem csak azokra vonatkozik, akik jogszerűen tartózkodnak egy állam területén. Ami azt a kérdést illeti, hogy vajon a kiutasítási intézkedésekre minden egyes grúz állampolgár egyedi helyzetének okszerű és tárgyyszerű vizsgálatát követően és alapján került-e sor, a Bíróság a grúz tanúknak és a nemzetközi szervezeteknek az orosz bíróságok által lefolytatott eljárására vonatkozó egybehangzó leírását vette figyelembe. Észlelte például, hogy – a PACE Ellenőrző Bizottsága szerint – a kiutasítások az egész országban ugyanazon minta alapján zajlottak, és a nemzetközi szervezetek jelentéseikben utaltak is a közigazgatási és igazságszolgáltatási szervek összehangolt működésére. A kérdéses időszakban az orosz bíróságok több ezer, grúz állampolgárt kiutasító határozatot hoztak. Még ha formális értelemben született is egyéni bírósági határozat minden egyes kiutasított személy esetében, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a körlevél és az utasítások kibocsátását követően – 2006 októberétől – a kiutasítási eljárások intézése, a kiutasítottak nagy számára is figyelemmel lehetetlenné tette, hogy valamennyi egyén esetében okszerű és tárgyyszerű vizsgálatot folytassanak le. Bár minden államnak jogában áll megállapítani a saját bevándorlási politikáját, hangsúlyozni kell, hogy a bevándorlási hullám kezelésével kapcsolatos problémák nem igazolhatják az államnak az Egyezményből fakadó kötelezettségeivel össze nem egyeztethető gyakorlatok kialakítását. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a grúz állampolgárok kiutasítása a Negyedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikkét sértő igazgatási gyakorlatnak minősül.

Figyelemmel arra a megállapítására, hogy létezett egy, a grúz állampolgárok letartóztatására fogva tartására és kiutasítására vonatkozó összehangolt politika, valamint elsősorban a grúz tanúknak és a nemzetközi szervezeteknek a kiutasításokat megelőző tömeges letartóztatásokra vonatkozó egybehangzó leírására utalva, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a letartóztatásokra önkényesen került sor, ezért a grúz állampolgárok letartóztatása és fogva tartása az 5. cikk 1. bekezdésébe ütköző igazgatási gyakorlatnak minősül.

Figyelemmel arra a megállapítására, hogy a kérdéses időszakban a grúz állampolgárok számára nem állt rendelkezésére hatékony és hozzáférhető jogorvoslati lehetőség a letartóztatás, fogva tartás és a kiutasító határozatok ellen, a Bíróság megállapította, hogy az 5. cikk 4. bekezdését is megsértették.

Ami a grúz állampolgárok Oroszországból való kitoloncolását megelőző fogva tartásának körülményeit illeti, a Bíróság megjegyezte, hogy bár néhány tanú különösen a cellák méretére vonatkozóan egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett, a tanúknak a rendőrségi elzárásra és az idegenrendészeti őrizetre vonatkozó leírása általában ellentmondásoktól mentes volt és megfelelt a nemzetközi szervezetek állításainak. Mindegyik jelentés utalt például a túlszűfolt cellákra, az élelmiszer és ivóvíz hiányára, valamint a rossz higiénés viszonyokra. Abból adódóan, hogy nagyszámú grúz állampolgárt tartottak fogva rövid ideig tartó őrizetben, a Bíróság úgy találta, hogy ezek az állítások hitelesebbek, mint az orosz tisztviselők állításai, akik tanúvallomásaikban nagyon jó fogvatartási körülményekről számoltak be. A Bíróság emlékeztetett továbbá: már számos határozatában megállapította, hogy az elégtelen fogvatartási körülmények visszatérő problémát jelentenek Oroszországban, mely az orosz börtönrendszer működésének zavaraiából ered, ezért nem látta indokoltnak, hogy ezen megállapításától jelen ügyben eltérjen. Mindezekre a tényezőkre figyelemmel a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a fogvatartási körülmények a 3. cikkbe ütköző igazgatási gyakorlatot eredményeztek.

A fentiekben túl a Bíróság megállapította, hogy az Egyezmény 5. cikke 1. bekezdésével és 3. cikkével összefüggésben az Egyezmény 13. cikkét is megsértették, úgy ítélve, hogy a z érintett grúz állampolgároknak nem állt hatékony és elérhető jogorvoslat a rendelkezésükre a letartóztatásukról, fogva tartásukról és kiutasításukról hozott végzések, illetve a fogvatartási körülményeik tekintetében.

A Bíróság úgy találta, hogy a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét nem sértették meg, mivel az kifejezetten „az állam területén jogszerűen tartózkodó külföldiek”-re utal. A Bíróság úgy ítélte, hogy nem állapítható meg, hogy a kérdéses időszakban a jogszerűen Oroszországban tartózkodó grúz állampolgárok letartóztatására vagy kiutasítására is sor került volna. Úgy ítélte ezért, hogy a grúz Kormányzat által felhozott panasz nem kellően megalapozott és a bizonyítékok nem voltak elégségesek a jogsértés megállapításához.

A Bíróság úgy találta, hogy az Egyezmény 8. cikkét és az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. és 2. cikkét sem sértették meg. Úgy ítélte ezért, hogy a grúz Kormányzat által felhozott panasz nem kellően megalapozott és a bizonyítékok nem voltak elégségesek a jogsértés megállapításához.

3. Fazli Aslaner Törökország elleni ügye (36.073/04. sz. ügy)¹⁰

1993-ban a kérelmező, aki akkoriban a bírósági jegyző volt, versenyvizsgát tett az Ankarai Biztonsági Bíróság főjegyzői tisztségének elnyerése érdekében. Mivel azonban a versenyben elért helyezése nem tette lehetővé számára, hogy elnyerje a tisztséget, a verseny lezárásakor összeállított várólistára helyezték. Ekkor az Igazságügyi Minisztériumhoz fordult, hogy nevezzék ki bírósági főjegyzőnek egy másik körzetbe, az Eskişehir-i Közigazgatási Bíróságra.

Miután a hatóságok elutasították a kérelmét, bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be az Ankarai Közigazgatási Bírósághoz, amely 1998. szeptember 17-ei ítéletében kérelmének helyt adott. A közigazgatási bíróság kiemelte, hogy a versenyben a kérelmezőnél rosszabbul teljesítő jelölteket más igazságügyi körzetekben bírósági főjegyzőnek nevezték ki, és arra a következtetésre jutott, hogy a hatóságok elutasító határozatának nem volt törvényes alapja. A kérelmezőt ekkor kinevezték bírósági

¹⁰ Az ítélet 2014. július 7-én vált véglegessé.

főjegyzőnek Eskişehirbe. Az Igazságügyi Minisztérium azonban felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Legfelsőbb Közigazgatási Bírósághoz, amely 2000. december 20-ai ítéletével hatályon kívül helyezte az 1998. szeptember 17-ei ítéletet. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság kiemelte, hogy a verseny a sikeres jelöltet csak arra jogosítja, hogy az Ankarai Biztonsági Bíróságra kinevezzék bírósági főjegyzőnek, és ezért az Igazságügyi Minisztérium nem volt köteles a kérelmezőt más bíróságra bírósági főjegyzőnek kinevezni. Ezt a határozatot Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság öttagú tanácsa hozta meg T. Ç., M.R. Ü. és E.C. részvételével.

Az Ankarai Közigazgatási Bíróság 2002. július 1-jei ítéletében úgy döntött, hogy fenntartja eredeti álláspontját, és az Igazságügyi Minisztérium újabb felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. 2003. január 17-én a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság Közigazgatási Kollégiumának Ülése – 22 szavazattal, 9 ellenében – hatályon kívül helyezte a közigazgatási bíróság ítéletét. E.C. és M.R.Ü. tagja volt a Kollégiumnak, amelynek ülésén a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság nemrég megválasztott elnökhelyetteseként T. C. elnökölt.

A kérelmező – az Egyezmény 6. cikkére hivatkozással – sérelmezte a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság ítélező testülete pártatlanságának hiányát, amelynek egyes bírái több mint egy alkalommal vizsgálták az ő ügyét.

A Bíróság kiemelte: a kérelmező azon félelmei, hogy a Kollégium nem volt pártatlan, abból a tényből fakadtak, hogy annak tagja volt három bíró, akik korábban részt vettek az első felülvizsgálati kérelem elbírálásában.

A Bíróság emlékeztetett, hogy a pártatlanság fennállta egy olyan vizsgálat alapján állapítható meg, amely – ha tanácsban eljáró testületre alkalmazzák – annak meghatározásával jár, hogy vajon – a testület bármely tagjának személyes magatartásától teljesen eltekintve – vannak-e bizonyossággal megállapítható tények, amelyek kétséget vetnek fel annak pártatlansága tekintetében. Ez nem annyira a résztvevők érdemi álláspontja, mint az a tény, hogy a kérelmező kétségei tárgyyszerűen indokoltak-e. Ebben az összefüggésben, az a pusztán tény, hogy a bíró egy ügyben egy tárgyalást megelőző döntést is hozott, nem tekinthető olyannak, mint amely önmagában igazolná a pártatlanságot illető félelmeket; ami számít, a bíró által a tárgyalás előtt hozott intézkedések hatálya.

A kérelmező esetében azonban a Bíróság kiemelte, hogy a Kollégium által megvizsgálandó kérdés nem az volt, hogy vajon a közigazgatási bíróság jogosult volt-e fenntartani az 1998. szeptember 17-ei ítéletben kifejtett álláspontját, hiszen ez a joga nem is volt vitatott. A kérdés, amelyben a Kollégiumnak döntenie kellett, az volt, hogy az első ítélet, amelyet a második ítélet fenn kívánt tartani, megfelelt-e a jogszabályoknak. Így a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság Közigazgatási Kollégiuma Ülésének 2003. januárjában ugyanabban a kérdésben kellett döntenie, mint amelyet a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság Közigazgatási Kollégiumának szaktanácsa 2000. december 20-ai ítéletében elbírált, nevezetesen, hogy a hatóságokat más igazságügyi körzetekbe való kinevezés tekintetében is kötötte-e a versenyvizsgán kialakult rangsor.

Minthogy a szaktanácsnak és a Kollégiumi Ülésnek ugyanazt a kérdést kellett megvizsgálnia, a bírákat, akik mindkét testület tagjai voltak, jogszerűen lehetett elfogultnak tekinteni a második felülvizsgálati kérelemben meghozandó határozat tekintetében.

Az a tény, hogy azon bírák száma, akiknek a pártatlanságát megkérdőjelezték, alacsony volt a Kollégiumot alkotó összes bíró számához viszonyítva, nem módosítja ezt a következtetést. Sőt, semmilyen indokot nem terjesztettek elő a szóban forgó bíró adott bírói testületben való részvételének szükségességét illetően. Ezen kívül, egyikük – T.Ç – elnökölt az ülésen, és ebben a minőségében vezette a megbeszéléseket a tanácskozáson. A kérelmező kétségei a testület pártatlanságát illetően ezért tárgyyszerűen igazolhatónak tekinthetők, következésképpen a Bíróság úgy ítélte, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 6.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

4. Zekerija Karaman Németország elleni ügye (17.103/10. sz. ügy)¹¹

A kérelmező Isztambulban él, egy török TV-társaság igazgatótanácsának elnöke, amely Németországban is sugároz egy német jog szerint alapított gazdasági társaság által üzemeltetett tévéállomás útján.

2006-ban a német bűnüldöző hatóságok nyomozást indítottak a kérelmező és sok más ember ellen annak gyanújával, hogy csalárd módon – kereskedelmi célokra és saját hasznukra – használták két olyan jótékonsági egyesületnek adományozott összegek nagy részét, amelyeknek a jótékonsági felhívását a két említett, németországi és törökországi tévécsatornán sugározták. Az egyik jótékonsági szervezetet is a török tv állomás egy vezető munkatársa alapította, a másikat G., aki felváltva töltötte be a Németországban bejegyzett tv társaság ügyvezető igazgatói és cégvezetői tisztségét. A kérelmező elleni büntetőeljárás később elkülönítették a vádlott-társai ellen folyó eljárástól.

A Frankfurt am Maini Tartományi Bíróság 2008 szeptemberében két vádlott-társát, köztük G.-t bűnösnek találta egy Törökországból irányított bűnszervezetben elkövetett csalás minősített esete miatt. Egy további vádlottat bűnrészesség és felbujtás miatt ítélték el. Az ítélet többször utalt a bűnszervezet törökországi vezetőjének szerepére, és ebben az összefüggésben többször említette a kérelmező teljes nevét. Ezt követően, a német sajtóban és több török újságban megjelent cikkek úgy utaltak rá, mint a bűnszervezet legfőbb vezetőjére. A kérelmező alkotmányjogi panaszt nyújtott be a német Szövetségi Alkotmánybírósághoz az ártatlanság vélelme elvének állítólagos megsértése miatt. Az Alkotmánybíróság 2009. szeptember 3-án alkotmányjogi panaszát hivatalból elutasította. A kérelmezővel szembeni büntetőeljárás az állítólagos csalás vonatkozásában a német bíróságok előtt még mindig folyamatban van.

A kérelmező – az Egyezmény 6. cikke 2. bekezdésére hivatkozással – sérelmezte, hogy a Frankfurt am Maini Tartományi Bíróság 2008. szeptemberi ítéletében utalt a bűncselekményben való részvételére.

A Bíróság úgy ítélte, hogy beavatkozhattak a vádlott ártatlanság vélelméhez való jogába, tekintettel a külön eljárásban elítélt vádlott-társaival szemben hozott ítéletben tett megállapításokra. Ugyanakkor a Bíróság elfogadta a német Kormányzat azon érvelését, amely szerint az összetett büntetőeljárásokban, amelyek több embert érintenek, akiknek az ügye nem bírálható el egy eljárásban, az eljárás alá vont személyek büntetőjogi felelősségének értékeléséhez elengedhetetlen lehet, hogy az eljáró bíróság olyan harmadik személyek részvételére utaljon, akiknek bűnösségét később, külön eljárásban bírálják el. Ha azonban, ha harmadik személyek érintettségével kapcsolatos tényeket kell felhozni, az eljáró bíróság csak annyi adatot rögzíthet, amely az eljárás alá vont személyek büntetőjogi felelősségének értékeléséhez szükséges.

A Bíróság kiemelte, hogy a német büntetőjog egyértelmű abban, hogy nem engedi meg semmilyen következtetés levonását egy személy bűnösségére vonatkozóan olyan büntetőeljárás alapján, amelyben az nem vett részt. az eljáró bíróság által tett megállapításokat a kérelmező ügyében ezzel összefüggésben kell értelmezni. A Bíróság észlelte, hogy az eljáró német bíróságnak a kérelmező vádlott-társai elleni eljárásban fel kellett mérnie, hogy G. milyen mértékig épült be a bűnszervezetbe, amelynek vezetője Törökországban volt. Annak érdekében, hogy eldöntse ezt a kérdést, az eljáró bíróságnak ki kellett derítenie, ki tervelte ki az adományokkal való visszaélést, és ennek alapján ki, milyen utasítást adott kinek. Ebben az összefüggésben az eljáró bíróság nem tudta elkerülni azt, hogy megemlítsék mindazok, köztük a kérelmező konkrét szerepét és feltett szándékait, akik a színpalak mögött Törökországban működtek.

Ami az eljáró bíróság által használt nyelvezetet illeti, az ítélet írásba foglalt változatában, ahogyan azt 2008 novemberében a bíróság honlapján közzétették, a kérelmezőt következetesen "külön eljárás alá vont"-ként említik. Az eljáró bíróság tehát hangsúlyozta, hogy nem volt feladata, hogy a bűnösségről döntsön, hanem – összhangban a német büntetőeljárás törvénnyel – csak a szóban forgó eljárás keretében megvádolt személyek büntetőjogi felelősségének értékelésével foglalkozott. Az ítélet jogi indokolása csak utalt a "színpalak mögötti személyekre", és nem tartalmazott olyan megállapítást,

¹¹ Az ítélet 2014. július 7-én vált véglegessé.

amely a kérelmező bűnösségének értékeléseként értelmezhető. Végül mind az eljáró bíróság honlapján közzétett ítélethez fűzött bevezető megjegyzés, mind a német Szövetségi Alkotmánybíróságnak a kérelmező alkotmányjogi panaszát hivatalból elutasító 2009. szeptemberi határozata hangsúlyozta, hogy ellentétes lenne az ártatlanság vélelmével, ha bűnösnek tekintenék őt, és hogy a bűncselekményben való esetleges érintettségének értékelése az ellene folyó főljárásra kell hagyni.

A Bíróság tehát meggyőződött arról: a német bíróságok amennyire csak lehetséges elkerülték, hogy egy több vádlottat érintő ítélet keretében a kérelmező bűnösségét érintő előzetes ítélezés benyomását. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Frankfurt am Main-i Tartományi Bíróság 2008. szeptemberi ítéletében a kérelmezővel kapcsolatban tett megállapítások nem sértették az ártatlanság vélelmét. Az Egyezmény 6. cikkének 2. bekezdését tehát nem sértették meg.

5. Grande Stevens és mások Olaszország elleni ügye (18640/10., 18647/10, 18663/10. sz ügyek)¹²

A kérelmezők két gazdasági társaság és azok elnökei, G. és M., továbbá az egyik gazdasági társaság meghatalmazott képviselője, G. S., aki ügyvédként tanácsokat adott nekik. A kérelmezők egyeztettek a Nemzeti Vállalati és Tőzsde Bizottsággal (a továbbiakban: CONSOB) egy lehetséges pénzügyi műveletről. A CONSOB egy kérdésére válaszul, kibocsátottak egy sajtóközleményt, jelezve, hogy egy bizonyos pénzügyi megállapodás leteltét illetően semmilyen kezdeményezés nem történt és ilyent nem vizsgáltak, bár egy angol bankkal a tárgyalások előrehaladott állapotban voltak.

A CONSOB Piacok és Gazdasági Vélemények Osztálya az 1998. február 24-ei 58. számú törvényerejű rendelet 187c. cikke 1. bekezdésének megsértésével vádolta őket, amely bünteti a pénzügyi eszközökkel kapcsolatos hamis vagy félrevezető információk szolgáltatására alkalmas adatok, hírek, illetve hamis vagy félrevezető szóbeszéd terjesztését. A másodfokú eljárásban a kérelmezőket 500.000,-eurótól 3.000.000,-euróig terjedő bírság megfizetésére kötelezte, és M.-et, G.-t és G. S.-t több hónapra eltiltotta a tőzsdén jegyzett társaságok vezetésétől, irányításától vagy felügyeletétől. Bár az eljárás még mindig folyamatban előtt a Semmitőszék, büntetőeljárás indult a kérelmezők ellen ugyanazon sajtóközlemény tekintetében. A G. és G. S. által benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálása még folyamatban van.

A kérelmezők – az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére hivatkozással – sérelmezték, hogy a CONSOB előtti eljárás nem volt tisztességes, és hogy a CONSOB nem volt pártatlan és független, továbbá – a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikkére hivatkozással – azt is, hogy megsértették velük szemben a kétszeres eljárás tilalmát.

A kérelmezők ellen vádként felhozott piacbefolyásolás az olasz jog szerint nem minősül bűncselekménynek, de azt egy, az 1998. évi 58. törvényerejű rendelet 187. cikkének 1. bekezdése szerint "közigazgatási"-nak nevezett büntetés szankcionálta. Ami a jogsértés jellegét illeti, a rendelkezés, amelynek megsértésével a kérelmezőket megvádolták, azt a célt szolgálta, hogy biztosítsa a pénzügyi piacok épségét, és fenntartsa az ügyletek biztonságába vetett közbizalmat. A CONSOB mint független közigazgatási hatóság feladata volt, hogy megvédje a befektetőket és biztosítsa az részvénypiacok hatékonyságát, átláthatóságát és fejlődését. Ez a társadalom általános érdekeit érintette, amelyeket általában a büntetőjog véd. Ezen kívül, a kiszabott bírság célja alapvetően a bűnisméltés megelőzése. Olyan szabályokon alapultak ezért, amelynek célja egyszerre volt az elrettentés, nevezetesen, hogy visszatartsa a kérelmezőket a bűnisméltéstől, és a büntetés, hiszen büntetették a jogellenes magatartását. Nem azt a célt szolgálták tehát, hogy kizárólag orvosolják a pénzügyi jellegű károsodást. Ebben a tekintetben meg kell jegyezni, hogy a CONSOB a büntetéseket a támadott magatartás súlyossága, és nem a befektetőknek okozott kár alapján szabta ki. Ami a kérelmezőkre kiszabható büntetés természetét és súlyosságát illeti, igaz, hogy a kérdéses bírságok nem fizetés esetén nem változtathatók át szabadságvesztés büntetésre, összegük azonban akár 5.000.000,-euróig is terjedhet, és bizonyos körülmények között ez a szokásos maximum összeg háromszorosára is emelhető, vagy a jogsértő magatartással szerzett bevétel vagy profit tízszeresében is megállapítható. A

¹² Az ítélet 2014. július 7-én vált véglegessé.

fünt említett pénzbeli közigazgatási szankciók kiszabása együtt jár az érintett társaságok képviselői számára tisztségük ideiglenes elvesztésével, és ha a társaságot a tőzsdén jegyzik, képviselőiket két hónaptól három évig terjedő időszakra ideiglenesen el lehet tiltani a tőzsdén jegyzett társaságok vezetésétől, irányításától és felügyeletétől. A CONSOB legfeljebb három éves időtartamra meg is tilthatja a tőzsdén jegyzett társaságoknak, alapkezelő társaságok és könyvvizsgáló cégeknek, hogy az elkövető szolgáltatásait igénybe vegyék, és kérheti a szakmai szervezeteket, hogy ideiglenesen függesszék fel a szakmai tevékenysége gyakorlásához fűződő alanyi jogait. Végül, a pénzbeli közigazgatási szankciók kiszabásával együtt jár a jogellenes magatartással szerzett jövedelem vagy nyereség, valamint az annak megszerzéséhez felhasznált vagyontárgyak elkobzása. Igaz, hogy a jelen esetben a szankciók teljes körének alkalmazására még nem került sor, mivel a másodfokú bíróság csökkentette a CONSOB által kiszabott bírságokat, és vagyoneklobzást elrendelő határozat meghozatalára nem került sor. Azonban az a kérdés, hogy az intézményt büntetőjogi jellegűnek lehet-e minősíteni, az érintett egyénekre elvben kiszabható büntetés, és nem a ténylegesen kiszabott büntetés súlyosságától függ. A G.-re, M.-re és G. S.-re kiszabott büntetések olyanok, amelyek sértik a jó hírnevüket, és a, és a bírságot, összegükből adódóan, tagadhatatlanul súlyosak voltak, és a kérelmezők számára jelentős pénzügyi következményekkel jártak. Súlyosságuk révén tehát a kérdéses szankciók büntető jellegűek voltak, így az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdésének büntetőjogi vonatkozása alkalmazandó. Bár a CONSOB előtti eljárás nem teljesítette a tisztességesség és az objektív pártatlanság követelményét, a kérelmezők ügyét utóbb egy teljes hatáskörrel bíró, független és pártatlan testület bírálta felül. Ez utóbbi azonban nem tartott nyilvános tárgyalást, ami a jelen ügyben az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdése megsértésének minősül.

Az olasz Kormányzat kiemelte: Olaszország nyilatkozatot tett arra vonatkozóan, hogy a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 2-4. cikkeit csak az olasz jog szerint büntetőjoginak minősített jogsértések, eljárások és határozatok tekintetében fogja alkalmazni. Ugyanakkor a szóban forgó fenntartás nem tartalmaz "egy rövid nyilatkozatot" azon törvény vagy törvények kapcsán, amelyek állítólag összeegyeztethetetlenek a Hetedik jegyzőkönyv 4. cikkével. A fenntartás szövegéből arra lehet következtetni, hogy Olaszország az volt a szándéka, hogy kizárja e rendelkezés hatálya alól azokat a jogsértéseket és eljárásokat, amelyek az olasz jog szerint nem minősülnek "büntetőjoginak". Egy fenntartás azonban, amely az olasz jogrendszer azon konkrét rendelkezéseire nem utal, illetve nem említi, amelyek kizárnak jogsértéseket vagy eljárásokat a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv hatálya alól, nem jelenthet kellő biztosítékot arra, hogy nem megy túl a Szerződő Állam által kifejezetten kizárt rendelkezésen. Ebben a tekintetben emlékeztetni kell, hogy még a valamennyi érintett rendelkezés fenntartásban való jelzésével és leírásával járó jelentős gyakorlati nehézségek sem igazolhatják az Egyezmény 57. cikkében meghatározott feltételeknek való megfelelés elmulasztását. Következésképpen Olaszország fenntartása érvénytelen volt.

Alappal lehetett úgy ítélni, hogy a CONSOB előtti eljárás a kérelmezőkkel szembeni „büntetőjogi vád” tárgyában folyt, és a CONSOB által kiszabott és a fellebbviteli bíróság által részben csökkentett büntetés 2009 júniusában jogerőssé vált. Ettől az időponttól kezdve tehát a kérelmezőket úgy kellett volna tekinteni, mint akik a Hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikke alkalmazása körében "egy bűncselekményért már jogerősen elítélt"-nek minősülnek. Mégis, az új büntetőeljárást, amelyet ellenük időközben indítottak volna, nem szüntették meg, az első- és másodfokú ítélet meghozatalával zárult. A CONSOB és a büntetőbíróság előtti eljárás ugyanazon a személyek által, ugyanazon a napon elkövetett ugyanazon magatartás tárgyában folyt. Ebből következik, hogy az új eljárás egy második „jogsértés” tárgyában folyt, amely ugyanazon tényekből fakadt, mint amelyek a korábbi, jogerős elítélés alapjául szolgáltak. Továbbá, mivel a Kormányzat előadta, hogy az uniós jog is kifejezetten engedélyezte a kettős (közigazgatási és büntetőjogi) büntetést a pénzügyi piacokon tanúsított jogsértő magatartások elleni küzdelem keretében, a Bíróság – noha leszögezte, hogy nem feladata az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlatának értelmezése – megjegyezte, hogy a 2009. december 23-ei *Spector Photo Group*-ügyben hozott ítéletében az Európai Unió Bírósága jelezte, hogy a 2003/6/EK irányelv 14. cikke nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy büntetőjogi szankciókat biztosítsanak a bennfentes kereskedelem szervezői ellen, pusztán azt állítja, hogy az államok kötelesek közigazgatási büntetéseket kiszabni a felelős személyekkel szemben, az irányelv átültetése során elfogadott rendelkezések teljesítésének elmulasztása esetén. Ugyancsak felhívta az államok figyelmét arra a

tényre, hogy az ilyen közigazgatási büntetések az Egyezmény alkalmazása szempontjából büntetőjogi szankciónak minősülhetnek. Továbbá, a Åklagaren v. Hans Åkerberg Fransson ítéletében, a hozzáadottérték-adó tárgyában, az Európai Unió Bírósága azt állította, hogy a kétszeres eljárás tilalma miatt az Állam csak akkor szabhat ki kettős (pénzügyi és büntetőjogi) büntetést ugyanazon tényekre tekintettel, ha az első büntetés nem volt büntetőjogi természetű. A fentiekre tekintettel a Hetedik Kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikkét megsértették.

A Bíróság azt is megállapította, hogy nem sértették meg sem az Egyezmény 6. cikke 3. bekezdésének (a) és (c) pontját, sem az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét.

A Bíróság a kérelmezők javára fejenként 10.000,-Euró nemvagyonni kártérítést ítélt meg.

Olaszországnak az Egyezmény 46. cikke alapján biztosítania kell, hogy a kérelmezők ellen a Hetedik Kiegészítő jegyzőkönyv 4. cikkét megsértve indított új büntetőeljárás, amely a legutolsó adatok szerint, G. és G. S. tekintetében még mindig folyamatban van, a lehető leggyorsabban szüntessék meg.

6. Emina Alisic és mások Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Szerbia, Szlovénia és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság elleni ügye (60.642/08. számú ügy)

A kérelmezők Németországban élő bosznia-hercegovinai állampolgárok, akik azt sérelmezték, hogy a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság (JSzSzk) felbomlását megelőzően a Ljubljanska banka Sarajevo és az Investbanka tuzlai fiókjában betétként elhelyezett valuta-megtakarításaikhoz nem tudnak hozzájutni.

1989/90-ig a volt JSzSzk vonzóvá tette állampolgárai számára, hogy bankjaiban valutát helyezzenek el betétként: magas kamatot fizetett és az Állam garanciát vállalt a kifizetésükre a banksőd, illetve „nyilvánvaló fizetéseképtelenség” esetére. A betétesek arra is jogosultak voltak, hogy bármikor felvegyék megtakarításaikat az összegyűlt kamatokkal együtt. Az 1989/90-es reformokat követően a Ljubljanska Banka Sarajevo a szlovéniai székhelyű Ljubljanska Banka Ljubljana egy fióktelepévé vált, és ez utóbbi átvette az előbbi jogait, vagyontárgyait és kötelezettségeit. Az Investbanka független bankká vált, székhelye Szerbiába került, számos bankfiókja volt Bosznia-Hercegovinában is, beleértve Tuzlát is. Az JSzSzk 1991/92-es felbomlását követően a külföldi valutában korábban elhelyezett megtakarításokra általában „rég” vagy „befagyasztott” valuta-megtakarításokként utaltak az utódállamokban. Miután a megtakarítások a JSzSzk felbomlását követő különböző időszakokban „befagyasztottak” maradtak, az utódállamok megegyeztek, hogy azok egy részét visszafizetik. A kérelmezők megtakarításai azonban „befagyasztottak” maradtak. A Jogutódlási Megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások keretében 2001-ben és 2002-ben négy tárgyalást tartottak a „rég” devizabetétekkel kapcsolatos állami garancia megosztása tárgyában. Miután az utódállamok nem tudtak megállapodni, a BIS 2002 szeptemberében közölte velük, hogy a továbbiakban nem foglalkozni ezzel a kérdéssel.

A kérelmezők – az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkére hivatkozva – azt állították, hogy a JSzSzk felbomlása óta nem tudták felvenni „rég” devizabetétjeikhez két bankból, továbbá – az Egyezmény 13. és 14. Cikkére hivatkozással – sérelmezték, hogy panaszuk tárgyában nem állt rendelkezésükre hatékony jogorvoslatot.

A Bíróság elutasította a Kormányzatok által felhozott, az ügy tárgy szerinti megfelelőségével kapcsolatos kifogást. Ami azt a kifogást illeti, hogy a kérelmezők igénye az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke értelmében nem „tulajdon”-nal kapcsolatos, a Bíróság kiemelte különösen, hogy kétség kívül bizonyított, hogy a kérelmezőknek van „rég” devizabetétjük, és hogy ezek a betétek „tulajdonnak” minősülnek.

Nem volt vitatott: annak, hogy a kérelmezők legalábbis az JSzSzk felbomlását követően nem tudták felvenni megtakarításaikat, a hazai jogban törvényi alapja volt. A Bíróság elfogadta azt, hogy a Kormányzatok által e tekintetben követett cél törvényes volt, mivel intézkedéseket kellett tenniük bankrendszerük védelmében a JSzSzk felbomlását követően. A Bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a hatóságok intézkedésük során kellő egyensúlyt teremtettek-e a közérdek és kérelmezők

tulajdonhoz fűződő joga között.

A Bíróság egyet értett azzal, hogy a Ljubljanska Banka Ljubljana és az Investbanka felelős maradt valamennyi fiókjában elhelyezett „rég” devizabetétekért a JSzSzk felbomlásáig, és felelős maradt ezekért a betétekért bosznia-hercegovinai fiókjaiban a JSzSzk felbomlásától kezdve. Elegendő ok van annak megállapítására, hogy Szlovénia és Szerbia felelősek a Ljubljanska bank tartozásáért az első és második kérelmezővel, illetve az Investbanka tartozásáért a harmadik kérelmező felé. Valójában a Kormányzatok rendelkeztek e bankok vagyonával úgy, ahogy jónak látták.

Ezek a következtetések csak erre az ügyre korlátozódnak, és nem vonják maguk után sem azt, hogy egy állam sohasem szanálhatja egy csődbe ment bankot anélkül, hogy fel ne merülne az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke alapján a közvetlen felelőssége a bank tartozásaiért, sem azt, hogy ez a rendelkezés megkövetelné, hogy a hazai bankok külföldi fióktelepeit mindig bele kellene foglalni a hazai betétbiztosítási rendszerbe. A Bíróság valójában úgy ítélte, hogy jelen ügy különleges, a kérdéses fióktelepek nem voltak külföldi fióktelepek, amikor a kérelmezők elhelyezték a betétjüket, és mert különbözik a fizetésképtelen magánbank szanálásának általános esetétől (a szóban forgó bankok mindig is állami vagy társadalmi tulajdonban álltak).

A Bíróság végül azt vizsgálta, hogy vajon a Kormányzatoknak jó okuk volt-e a kérelmezők kifizetésének elmulasztására annyi éven át. Az Államok válasza ebből a szempontból az volt, hogy az államutódlásra vonatkozó nemzetközi jog csupán jóhiszemű tárgyalásokat ír elő, de nem szab határidőket. A jogutódlási tárgyalások azonban nem gátolták volna az Államokat abban, hogy – nemzeti szinten – lépéseket tegyenek a betétesek érdekeinek védelmében, és ezeket a megoldásokat Szlovéniában és Szerbiában meg is találták meg is találták a szóban forgó fióktelepen devizabetéteseinek egyes csoportjai tekintetében. Míg bizonyos késedelem a kivételes körülményekre tekintettel igazolható lett volna, azonban a kérelmezőknek túl sok időt kellett várniuk, és – a Kormányzatok részére a társadalom- és gazdaságpolitika kialakítása tekintetében rendelkezésre álló manőverezési tér ellenére – Szlovénia és Szerbia nem teremtett megfelelő egyensúlyt az általános közérdek és a kérelmezők tulajdonhoz fűződő joga között, akik aránytalan terhet viseltek, így az első és második kérelmező tekintetében Szlovénia, a harmadik kérelmező tekintetében Szerbia megsértette az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét. A többi állam tekintetében nem állapítható meg az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének megsértése.

A hatékony jogorvoslathoz való jog tekintetében a Bíróság kiemelte, hogy a szlovén Kormányzat nem tudta bizonyítani azt, hogy a Ljubljanska Bankot a szarajevói fiókban elhelyezett devizabetét kifizetésére kötelező számos határozat közül akár csak egyet is végrehajtottak volna. Ami a bank ellen Horvátországban indított pert illeti, az nem kínált a kérelmezőknek semmilyen ésszerű esélyt a sikerre, tekintettel arra, hogy a korábbi Ljubljanska Banknak már nincsen semmilyen vagyontárgya Horvátországban. A Bíróság hangsúlyozta, hogy a kérelmezők nem kértek a törvények vitatását biztosító jogorvoslatot a nemzeti bíróságoktól, hanem azt, hogy valamiképpen hozzájuthassanak a megtakarításaikhoz. E visszafizetés állami biztosítása tekintetében előterjesztett panaszuk tárgyában számukra elérhető jogorvoslat hiányában, Szlovénia az első és második kérelmező tekintetében, Szerbia a harmadik kérelmező tekintetében megsértette az Egyezmény 13. cikkét. A többi állam tekintetében nem állapítható meg a 13. cikk megsértése.

A Bíróság álláspontja szerint a panaszt a 14. cikkben foglaltak szempontjából nem kell vizsgálni Szerbia és Szlovénia tekintetében. A többi állam tekintetében nem állapítható meg a 14. Cikk megsértése.

A Bíróság az Egyezmény 46. cikke alapján irányadó döntést hozott és általános intézkedéseket kezdeményezett Szlovénia és Szerbia tekintetében, minthogy 1.850 hasonló eljárás van felfüggesztve, amelyben több mint 8.000 kérelmező érintett. A Bíróság az általa azonosított rendszerbeli problémára tekintettel úgy ítélte, hogy kétségtelenül általános intézkedésekre van szükség nemzeti szinten az ítélet végrehajtásához. Szerbiának és Szlovéniának egy éven belül minden szükséges intézkedést, ideértve a jogszabály-módosításokat is, meg kell tenniük a Miniszteri Bizottság felügyelete mellett annak érdekében, hogy a kérelmezők és a hozzá hasonló helyzetben lévők visszakaphassák a külföldi valutában elhelyezett megtakarításaikat ugyanazokkal a feltételekkel, mint azok a szlovén és szerb

állampolgárok, akiknek a szerb és szlovén bankok hazai fiókjában voltak elhelyezve. Azokat, akik már hozzájutottak a megtakarításaikhoz ki kell zárni a visszafizetési rendszerből; ahol azonban csak a megtakarítás egy részét fizették ki, Szerbia és Szlovénia most felelős a maradékért, tekintet nélkül a betétes állampolgárságára és a bankfiók elhelyezkedésére. A kérelmezőknek együtt kell működniük az Állam által felállított bármilyen igazoló eljárásban, de igényük nem utasítható el pusztán azon az alapon, hogy a banki papírok nem lelhetőek fel; továbbá, minden igazoló döntés ellen bírósági felülvizsgálatot kell engedni. Bár minden személy, akit a „rég” devizabetétjével való szabad rendelkezés kapcsolatos bizonytalanság több mint húsz éve terhel, kétségtelenül ki volt téve idegességnek és csalódásnak, a Bíróság nem jelezte, hogy általános jelleggel kártérítést kellene kapniuk Szerbiától, illetve Szlovéniától. Újra át lehet azonban gondolni a kérdést egy megfelelő jövőbeli ügyben, ha Szerbia és Szlovénia nem alkalmazza a Bíróság által jelzett általános intézkedéseket. Végül, a Bíróság egy évre elhalasztotta a hasonló ügyek vizsgálatát.

A Bíróság a kérelmezők javára fejenként 4.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

7. Szvinarenko és a Szljadnyev Oroszország elleni ügye (32541/08. sz. és 43441/08 sz. ügyek)¹³

A kérelmezők orosz állampolgárok, akik ellen számos, harmadik személy által vezetett csoportban elkövetett bűncselekmény, többek között fegyveres rablás elkövetése miatt emeltek vádat. Az első kérelmezőt előzetes letartóztatásba helyezték, míg a második kérelmező, akit egy korábbi ügyben elítéltek, börtönbüntetését töltötte; őt nem sokkal a feltételes szabadságra bocsátását követően helyezték előzetes letartóztatásba az új vádakra tekintettel. A Magadani Területi Bíróság előtti első esküdtszéki tárgyaláson mindkét kérelmezőt felmentették és 2004 júniusában szabadon bocsátották. Az ítéletet az Oroszországi Föderáció Legfelsőbb Bírósága 2004 decemberében hatályon kívül helyezte, és az eljárás új bíróságra utasította, elsősorban arra hivatkozva, hogy az esküdt-jelöltek elítelték bizonyos információkat a bíróság elől, a tanács elnökeként eljáró hivatásos bíró pedig nem vette figyelembe valamennyi bizonyítékot. A kérelmezők és két másik vádlott-társuk elleni második eljárásban a tárgyalást – többek között az esküdtek akadályoztatása miatt – több alkalommal elhalasztották, majd 2005 decemberében mindkét kérelmezőt újból előzetes letartóztatásba helyezték. 2006 decemberében az első kérelmezőt felmentették, a második kérelmezőt pedig zsarolás és önbíráskodás miatt elítélték. A Legfelsőbb Bíróság 2007 júniusában ezt az ítéletet is hatályon kívül helyezte és a bíróságot az ügy újbóli tárgyalására utasította. Az első kérelmezőt 2007 augusztusában egy másik büntetőügyben előzetes letartóztatásba helyezték. A kérelmezőkkel szemben megindított harmadik eljárás is elhúzódott, elsősorban azért, mivel az esküdt-jelöltek száma eleve elégtelen volt számos tárgyaláson. 2009 márciusában az első kérelmezőt jogerősen minden vád alól felmentették, míg a 2005 decembere óta folyamatosan előzetes letartóztatásban lévő a második kérelmezőt önbíráskodás miatt elítélték, a többi vád alól felmentették.

Az előzetes letartóztatás tartama alatt a tárgyalásokon mindkét kérelmezőt egy-egy kb. 1,5 m x 2,5 m-es fémketrecben tartották, a ketrec mellett pedig fegyveres őrök álltak. Az első kérelmező a felmentését követően kártérítési pert indított, melynek eredményeképp 2009 októberében vagyoni, 2010 márciusában nemvagyoni kártérítést ítélték meg a javára.

A kérelmezők – az Egyezmény 3. cikkére hivatkozással – azt állították, hogy a tárgyalás során a tárgyalóteremben egy fémketrecbe zárásuk – ami Oroszországban az előzetes letartóztatásba helyezett gyanúsítottakkal, illetve vádlottakkal szemben alkalmazott általános gyakorlat – megalázó bánásmódnak minősül; sérelmezték továbbá – az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésére hivatkozással – az ellenük folyó büntetőeljárás túlzott hosszát.

A Bíróság elutasította az orosz kormány kifogását, mely szerint az első kérelmező nem tekinthető jogsértés áldozatának, mivel minden vád alól felmentették és kártérítésben is részesült. A Bíróság kiemelte, hogy bár a kártérítési per 2010 márciusában lezárult, a Kormányzat nem élt ezzel a kifogással azt megelőzően, hogy a Kamara a befogadhatóság kérdésében, illetve az ügy érdemében

¹³ Az ítéletet a Nagykamara 2014. július 17-én hozta; az ítélet végleges.

2012. december 11-én meghozta a döntését, és nem utalt olyan kivételes körülményre sem, mely meggátolta volna abban, hogy e kifogását időben előterjessze.

A Bíróság a 3. cikkel kapcsolatos panaszt csak a kérelmezőkkel szemben lefolytatott harmadik eljárás vonatkozásában vizsgálta. A kérelmezők nem fordultak a nemzeti bíróságokhoz, azt állítva, hogy az előzetes letartóztatásban lévő vádlottaknak a tárgyalás során fémketrecben való elhelyezése általános gyakorlatnak tekinthető, melyből az következik, hogy a nemzeti jogban nem állt rendelkezésükre jogorvoslati lehetőség, amelyet kimeríthettek volna. A Bíróság kimondta, hogy mindezek alapján a kérelmezőknek a sérelmezett helyzet fennállásának megszűnésétől számított hat hónapon belül kellett a kérelmüket előterjeszteniük. Azáltal, hogy kérelmüket 2008-ban terjesztették elő, a hat hónapos határidővel kapcsolatos előírásnak csak a harmadik eljárás vonatkozásában tettek eleget.

Az előzetes letartóztatásba helyezett vádlottaknak fémketrecben való elhelyezése a Szovjetunió számos utódállamában általános gyakorlat volt, mellyel az utóbbi években több állam – így például Örményország és Grúzia – is felhagyott, Oroszországban azonban, ahol az intézkedés 1994-ben került bevezetésre, továbbra is elfogadott maradt. A Bíróság rámutatott, hogy ezt a gyakorlatot egy közzé nem tett miniszteri utasítás szabályozza, ami önmagában is problematikus, tekintve, hogy a demokratikus társadalomban a jog uralma alapvető fontossággal bír, mely feltételezi a jogi szabályok hozzáférhetőségét.

Az elmúlt években a Bíróság több olyan ügyben is eljár, melynek tárgyát a fémketrecnek a tárgyalóteremben történő használatával kapcsolatos gyakorlat képezte, és ezzel összefüggésben megállapította a 3. cikk megsértését azon az alapon, hogy ezt a bánásmódot az adott ügy körülményeiből – így a kérelmezők személyiségéből, az ellenük felhozott vádakból, büntetett előéletükből, magatartásukból – adódóan biztonsági megfontolások nem igazolták.

Jelen ügyben a Bíróság kiemelte a Kormányzat érvelését, mely szerint a ketrec alkalmazását – tekintettel a vád tárgyát képező cselekmények erőszakos jellegére, a kérelmezők büntetett előéletére, valamint a sértetteknek és a tanúknak a kérelmezők jogellenes magatartásától való félelmére – a tárgyalás zavartalan megtartásához szükséges körülmények biztosítása iránti igény igazolja. Bár egyetértett azzal, hogy az igazságszolgáltatás zavartalan működéséhez elengedhetetlen a tárgyalóteremben a rend és a biztonság fenntartása, a Bíróság hangsúlyozta, hogy a rend és biztonság biztosítása érdekében alkalmazott eszközök nem foglalhatnak magukba olyan korlátozó intézkedéseket, melyek súlyuknál fogva az Egyezmény 3. cikkében foglalt tilalom hatálya alá esnek. Az Egyezmény 3. cikke abszolút jelleggel tiltja a kínzást, valamint az embertelen, megalázó bánásmódot vagy büntetést, melyből az következik, hogy az ilyen bánásmód nem igazolható.

Azzal összefüggésben, hogy az intézkedés súlya elérte-e azt a súlyosságnak azt a minimális szintjét, amely az Egyezmény 3. cikkének hatálya alá utalná, a Bíróság figyelembe vette, hogy a kérelmezők ügyében esküdtsek járt el, számos tanú volt jelen és a tárgyalások nyilvánosan zajlottak. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a ketrecben való nyilvános közzemlére tétel alá kellett ássa a kérelmezőkről alkotott képet, és bizonyára a megalázottság, a tehetetlenség, a félelem, a szenvedés és az alsóbbrendűség érzését keltette bennük. A kérelmezők ennek a bánásmódnak az egész esküdtzéki eljárás alatt ki voltak téve, mely több mint egy évig tartott, és amelynek során majdnem minden hónapban több tárgyalást is tartottak. Mindezeket túl a kérelmezők objektíve igazolhatóan tarthattak attól, hogy a ketrecben való elhelyezés negatív színben, veszélyesnek tünteti fel őket az eljáró bírák előtt, aláásva az ártatlanság vélelmét.

A Bíróság nem talált meggyőző érveket arra vonatkozóan, hogy a vádlottaknak ketrecben való elhelyezése a fizikai korlátozás szükséges eszköze lenne a vádlottak szökésének megelőzése, a rendzavaró vagy erőszakos magatartásának kezelése vagy a külső erőszaktól való megóvása érdekében. Ez a folyamatos gyakorlat tehát csakis a ketrecbe zárt személy lealacsonyítása és megalázása eszközének tekinthető. Mindezek alapján a Bíróság megállapította, hogy a kérelmezők olyan mértékű gyötrelmek voltak kitéve, mely meghaladja a szenvedésnek a bírósági tárgyalás alatti fogva tartással szükségképpen együtt járó szintjét, ezért a ketrecben való elhelyezésük elérte a súlyosságnak azt a minimális szintjét, amely az intézkedést a 3. cikk hatálya alá utalja.

A Bíróság – ellentétben azzal, amit az orosz Kormányzat a Nagykamarához intézett beadványaiban igyekezett megmutatni – úgy ítélte meg, hogy ebben az összefüggésben a ketrec használata az Egyezmény 3. cikke értelmében semmi esetre sem igazolható. A Bíróság álláspontja ezen túlmenően az volt, hogy a Kormányzat által állított biztonsági fenyegetés mindenképpen megalapozatlan volt. Emlékeztetett: az Egyezmény lényege az emberi méltóság tisztelete, az egyes személyek megóvásának eszközeként pedig tárgya és célja megköveteli, hogy előírásait úgy értelmezzék és alkalmazzák, hogy az általa nyújtott biztosítékok a gyakorlatiak és hatékonyak legyenek. Úgy ítélte meg, hogy egy embernek a tárgyaláson fémketrecben tartása önmagában - tekintettel objektíve megalázó jellegére, ami összeegyeztethetetlen a civilizált viselkedés szabályaival, amelyek a demokratikus társadalmat jellemzik - sérti a az emberi méltóságot, ezért az Egyezmény 3. cikkét sértő, megalázó bánásmódnak minősül.

Az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdése szerinti, a kérelmezők elleni büntetőeljárás hosszával (ami az első kérelmező esetén 6 év és 10 hónap, a második kérelmező esetén 6 év 6 hónap volt) kapcsolatos panasz tárgyában a Bíróság nem látta indokoltnak, hogy a Kamara megállapításaitól eltérjen. Eszerint abban a legalább egy éves időszakban, amikor a bírósági eljárás a második és harmadik alkalommal volt folyamatban, az államnak felrögzhetően számottevő késedelemre került sor. Ez alatt az idő alatt a kérelmezők előzetes letartóztatásban voltak, így a bíróságoknak kellő szorgalommal kellett volna eljárniuk a gyors igazságszolgáltatás érdekében. Bár figyelembe vette az ügy összetettségét és azokat a nehézségeket, amelyekkel az eljáró bíróság szembesült, a Bíróság hangsúlyozta, hogy az állam felelős az igazságszolgáltatási rendszere hatékonyságáért. Mindezek alapján a Bíróság megállapította, hogy a büntetőeljárás hossza indokolatlanul volt, ezzel összhangban az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

A Bíróság a kérelmezők javára fejenként 10.000-10.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

8. Valentin Campeanu részéről eljáró Jogforrásokért Központ Románia elleni ügye (47.848/08. sz. ügy)¹⁴

A kérelmet egy nem-kormányzati szervezet, a Jogforrásokért Központ (a továbbiakban kérelmező) nyújtotta be az 1985-ben született és 2004-ben 18 évesen elhunyt Valentin Campeanu (a továbbiakban: beteg) érdekében, akit születésekor szülei elhagytak, így árvaházban került elhelyezésre, később pedig megállapítást nyert, hogy HIV-pozitív és súlyos mentális zavarban szenved. Tizennyolcadik életévének betöltését követően, 2003-ban el kellett hagynia a fogyatékkal élő gyermekek számára létrehozott otthon, ahol addig élt. A megyei gyermekjóléti bizottság egy meghallgatáson, amelyen a beteg nem jelent meg, elrendelte, hogy egy szociális munkás tegye meg a szükséges intézkedéseket a Poiana Mare-i Neuropszichiátriai Kórházba (a továbbiakban: kórház) történő átszállítása érdekében. A beteg egészségi állapotára vonatkozóan két értékelés készült, melyek eltérő következtetésre jutottak a szellemi fogyatékosának mértékét illetően. 2003 októberében a kórház tájékoztatta a bizottságot, hogy nem veheti fel a HIV-pozitív és szellemi fogyatékos beteget, mivel a kórház nem rendelkezik a kezeléséhez a szükséges felszereléssel. A beteget végül 2004 februárjának elején egy egészségügyi és szociális otthonban (a továbbiakban: otthon) helyezték el, ahol megállapították, hogy alultáplált, előrehaladott szellemi és fizikai leépülésben szenved, és nem kapott antiretrovirális kezelést. A viselkedésében beállt hirtelen változást követően – állítólag ingerült állapotban volt, és agresszív magatartást tanúsított – február 9-én a legközelebbi pszichiátriai intézménybe, a kórházba szállították kivizsgálásra és kezelésre, ahonnan még aznap visszatért az otthonba. Február 13-án ismét a kórházba szállították kezelésre, ahol egy hete tartózkodott, mikor a kérelmező szervezet ellenőreinek egy csoportja meglátogatta. Az ellenőrök jelentése szerint a pizsamafelsőbe öltözött beteg egyedül volt egy fűtetlen szobában, amelyben ágy volt ugyan, de ágynemű nélkül, és ahol az evéshez és a mosdó használatához szükséges segítség sem állt rendelkezésére. A beteg ugyanezen a napon az esti órákban elhunyt.

A kérelmező 2004. február 23-án gondatlanságból elkövetett emberölés miatt feljelentést tett arra

¹⁴ Az ítéletet a Nagykamara 2014. július 17-én hozta; az ítélet végleges.

hivatkozva, hogy a beteg nem az állapotának megfelelő egészségügyi intézményben került elhelyezésre, a hatóságok tévesen, a korábban több alkalommal is megállapított diagnózissal ellentétben minősítették közepesen értelmi fogyatékosnak. A beteg átszállításakor a hatóságok nem látták el az otthont a szükséges antiretrovirális szerekkel, az otthonból a kórházba történő szállítására pedig feleslegesen és a beteg hozzájárulása nélkül került sor.

A nyomozás 2004 augusztusában indult meg, ennek során igazságügyi szakértői vélemény készült, a beteg holttestét exhumálták és boncolást végeztek rajta. Az ügyész nem emelt vádat; határozatában megállapította, hogy a beteg megfelelő ellátásban részesült, és halálát nem erőszakos cselekmény, hanem a HIV-fertőzés szövődménye okozta. A határozatot később hatályon kívül helyezték, a nyomozást pedig két alkalommal újból megindították, majd megszüntették. A nyomozás újbóli megindítását második alkalommal elrendelő bírósági határozat számos hiányosságra hívta fel a figyelmet, így különösen az alábbiakra: a beteg egészségügyi állapotára vonatkozó, az otthonban való elhelyezését megelőzően készült értékeléseket nem csatolták a nyomozási iratokhoz; a felvételében részt vevő személyek állításaiban mutatkozó ellentmondásokat nem oldották fel, és az antiretrovirális kezelés félbeszakításának körülményei sem tisztáztak. A nyomozás megszüntetését második alkalommal elrendelő határozatot a megyei bíróság 2008 áprilisában helybenhagyta arra hivatkozva, hogy nem volt okozati összefüggés a beteg kezelése és halála között, különös tekintettel az igazságügyi szakértői vélemény és a boncolási jegyzőkönyv következtetéseire.

A kérelmező által benyújtott panaszok folytán eljárva a beteg halálának körülményeit több testület – többek között a halálának kivizsgálásával megbízott megyei bizottság, valamint a Nemzeti Gyermekvédelmi és Örökbefogadási Hatóság – is vizsgálta, azonban valamennyien arra a következtetésre jutottak, hogy a lefolytatott eljárás általánosságban megfelelő volt, és a beteg jogait nem sértették meg. Az orvosi kamara fegyelmi bizottsága kimondta, hogy nincs oka arra, hogy fegyelmi intézkedést tegyen a kórház alkalmazottai ellen.

A kérelmező beszerezte az Egészségügyi és Emberi Jogi Szervezetek Nemzetközi Szövetségének szakértői véleményét, mely többek között megállapította, hogy a kórházban a beteget fertőző betegségekre szakosodott specialista nem vizsgálta, és lehetséges, hogy a beteg HIV-vírus okozta tüdőgyulladásban szenvedett. Mindezekből a szakvélemény arra következtetett, hogy nagyfokú orvosi gondatlanság okozta a beteg halálát.

A kérelmező által egy másik, a kórházban elhunyt beteg ügyében benyújtott panasz folytán megindult eljárásban a román bíróságok elutasították az ügyész azon kifogását, hogy a kérelmező nem jogosult az eljárás megindítására.

Az Európa Tanács kínzás megelőzésére létrehozott bizottságának (a továbbiakban: CPT) jelentése szerint 2003 és 2004 telén 109 beteg hunyt el a kórházban gyanús körülmények között. Ezekben az esetekben a halál oka többnyire szívmegállás, szívinfarktus vagy gócos tüdőgyulladás, az elhunyt betegek átlagéletkora 56 év – ezek között számos 40 éven aluli – volt. A CPT megállapította, hogy a betegek egy része nem részesült megfelelő ellátásban, és felhívta a figyelmet a fűtés hiányára, valamint az emberi és anyagi források, illetve az élelmezés területén mutatkozó minőségi és mennyiségi hiányosságokra. Az ENSZ egészségügyi biztosa 2004 márciusában kelt levelében aggodalmát fejezte ki a kórházban uralkodó körülmények miatt; e levélre adott válaszában a román Kormányzat kijelentette, hogy a hatóságok osztoznak a biztosnak a kórházzal kapcsolatos aggodalmában, és intézkedéseket fognak tenni az ott uralkodó körülmények javítása, valamint annak érdekében, hogy ilyen helyzet kialakulására más hasonló intézményekben ne kerülhessen sor.

A kérelmező – egyebek mellett – azt állította, hogy a betegnek az Egyezmény 2. cikkében és 13. cikkében biztosított jogait megsértették.

A kérelem befogadhatóságával kapcsolatban a Bíróság elutasította a román Kormányzat kifogását, mely szerint a kérelmező nem jogosult a beteg érdekében kérelmet benyújtani, tekintettel arra, hogy ő maga nem áldozata az Egyezményben biztosított jogok megsértésének, és nem tekinthető a beteg jogi képviselőjének sem. A Bíróság elismerte, hogy az állítólagos jogsértés közvetlen áldozata a beteg volt, és elegendő releváns indok hiányában a kérelmező nem tekinthető közvetett áldozatnak. Ugyanakkor a

Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ügy kivételes körülményeire és a vádak súlyára tekintettel lehetőséget kell biztosítani a kérelmezőnek arra, hogy a beteg képviselőjeként eljárjon. E következtetés levonása során a Bíróság figyelembe vette, hogy az Egyezményt úgy kell értelmezni, hogy az gyakorlati és hatékony, nem pedig elméleti és illuzórikus jogokat biztosít. Különös jelentőséget tulajdonított annak, hogy soha semmilyen módon nem kérdőjelezték vagy támadták meg a kérelmezőnek azt a jogát, hogy a román egészségügyi és igazságügyi hatóságok előtt a beteg képviselőjében eljárjon, amikor különböző eljárásokat indított a beteg halálához vezető körülmények feltárása érdekében. Ezek a kezdeményezések általában a gondnok vagy a képviselő feladatkörébe tartoznak. A betegnek azonban, akinek a hatóságok egyetlen hozzátartozóját sem ismerték, nagykorúságának elérését követően nem rendeltek ki gondnokot, holott ez törvényben előírt kötelezettségük lett volna. Az önellátásra képtelen beteg jogi segítség és tanácsadás nélkül életében nem volt képes arra, hogy helyzete miatt panaszt tegyen, ezért teljesen más és lényegesen előnytelenebb helyzetben volt, mint bármely más kérelmező, akinek az ügyében a Bíróság korábban eljárt.

Az Egyezmény 2. cikke állítólagos megsértésének vizsgálata kapcsán a Bíróság emlékeztetett arra, hogy nagykorúságának elérésekor nem rendeltek ki gondnokot a beteg részére, azaz vélelem szőlt amellet, hogy súlyos szellemi fogyatékosága ellenére cselekvőképés volt. Ha ez valóban így volt, az egészségügyi hatóságok a nemzeti jog szabályaival ellentétes módon jártak el; a mentális egészségről szőló törvény értelmében ugyanis kötelesek lettek volna a beteg hozzájárulását kérni az egyik egészségügyi intézményből a másikba való átszállításához, illetve a kórházba való felvételéhez, azonban minderről nem tájékoztatták és a véleményét sem kérték ki. Ezen túlmenően ezek a döntések inkább azon alapultak, hogy melyik egészségügyi intézmény hajlandó befogadni, nem pedig azon, hogy hol részesülne megfelelő orvosi ellátásban és ápolásban. A Bíróság kiemelte, hogy az otthon nem rendelkezett a szellemi fogyatékos betegek kezeléséhez felszereléssel, és a beteget végűl annak ellenére utalták be a kórházba, hogy az a beteg befogadását többször is megtagadta arra hivatkozva, hogy az AIDS kezeléséhez szükséges eszközök nem állnak a rendelkezésére. Az egyik helyről a másikra történő átszállítására megfelelő diagnózis hiányában, aktuális egészségi állapotára tekintet nélkül került sor. Különös jelentősége volt annak, hogy a hatóságok nem biztosították számára az antiretrovirális gyógyszerekkel történő megfelelő kezelést, ehelyett elsősorban nyugtatókat adtak neki, és nem folytattak érdemi vizsgálatot annak érdekében, hogy mentális állapotának, különösen a hirtelen jelentkező agresszív viselkedésének okait feltárják.

A Bíróság hangsúlyozta, hogy a beteg egész életében a hatóságok kezében volt, melyek ezért kötelesek voltak a kezelésével elszámolni és azt meggyőzően indokolni. Ráadásul a hatóságoknak az ENSZ egészségügyi biztosának küldött válaszelevelükben foglaltakból egyértelműen kitűnik, hogy a betegnek a kórházban való elhelyezésekor tisztában kellett lenniük az ott uralkodó – később a CPT jelentésében leírt – körülményekkel. Azáltal, hogy a beteget különösen sebezhető volta ellenére ilyen körülmények között helyezték el, a hatóságok a beteg életét ésszerűtlenül veszélyeztették. A megfelelő ápolás és kezelés biztosításának elmulasztása is egyik döntő tényező volt, mely hozzájárult a beteg idő előtti halálához. Mindezeket a Bíróság elégségesnek találta annak megállapításához, hogy a román hatóságok megsértették az Egyezmény 2. cikkét azáltal, hogy a beteg életét nem részesítették a szükséges védelemben.

A Bíróság ezen kívül megállapította az Egyezmény 2. cikkében előírt eljárási követelmények megsértését is, mivel a hatóságok elmulasztották a beteg halála körülményeinek feltárását és a felelősök azonosítását. A román jog szabályaival ellentétben közvetlenül a halál beálltát követően nem került sor boncolásra, és a nyomozás újbóli megindítását második alkalommal elrendelő bírósági határozat is számos súlyos eljárásjogi hiányosságra – többek között lényeges egészségügyi bizonyítékok beszerzésének, valamint az egészségügyi személyzet ellentmondó állításai tisztázásának elmulasztására – hívta fel a figyelmet. E határozat hatályon kívül helyezése folytán azonban nem került sor ezen hiányosságok orvoslására. Hatályon kívül helyező határozatának rövid indokolásában a megyei bíróság elsősorban az orvosi kamara fegyelmi bizottságának a fegyelmi intézkedés szükségtelenségét kimondó határozatára és az orvosi mulasztást kizáró igazságügyi szakértői véleményre hivatkozott. A bíróság ezeket a következtetéseket meglehetősen tömörnek találta a beteg állapotára vonatkozó dokumentumok csekély számához és kórházban uralkodó általános

körülményekhez képest.

A Bíróság megállapította, hogy az Egyezmény 2. cikkével összefüggésben az Egyezmény 13. cikkének megsértésére is sor került, figyelemmel arra, hogy az állam nem biztosított megfelelő jogorvoslati lehetőséget a magukat az Egyezmény 2. cikkben biztosított jogok vonatkozásában áldozatnak valló szellemi fogyatékkal élő személyek számára. A Bíróság e körben figyelemmel volt az Egyezmény 2. cikkének megsértése kapcsán tett megállapítására, mely szerint a hatóságok nem folytattak hatékony nyomozást a beteg halála körülményeinek feltárása érdekében, és arra a tényre, hogy a román Kormányzat nem hivatkozott semmilyen más eljárásra sem, amelyben a hatóságok felelőssége független, nyilvános és hatékony módon megállapítható lett volna.

9. L. H. Lettország elleni ügye (52.019/07. sz. ügy)¹⁵

A kérelmező állami kórházba szállítása során 1997-ben, egy sebész elkövette a petevezetékét a kérelmező beleegyezése nélkül. Miután nem sikerült bíróságon kívüli egyezségre jutni, a kérelmező a kórház ellen kártérítési pert indított, amely végül sikerrel zárult.

Eközben a kórház igazgatója írt Foglalkozás-egészségügyi és Egészségügyi Minőség-ellenőrző Felügyelőségnek (továbbiakban: "Felügyelőség"), hogy értékelje a kérelmező által az intézményben kapott ellátást. Az ezt követő közigazgatási vizsgálat során a Felügyelőség három különböző egészségügyi intézménytől kikérte és megkapta a kérelmező orvosi iratanyagát, és végül kiadott egy jelentést, amely arra a következtetésre jutott, hogy semmilyen törvénysértés sem történt a kérelmező szülése alatt. A kérelmező ezt követően vitatta a Felügyelőség által lefolytatott közigazgatási vizsgálat jogszerűségét, de a kérelmet a Legfelsőbb Bíróság tanácsa elutasította, mivel úgy találta, hogy a belső jog feljogosítja a Felügyelőség-t, hogy – kérelmükre – megvizsgálja az egészségügyi intézményekben biztosított egészségügyi ellátás minőségét.

A kérelmező – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy egészségügyi adatait kiadták a Felügyelőségnek.

Emlékeztetve az orvosi adatok védelmének fontosságára egy személy magánélet tiszteletben tartásához való jog élvezete szempontjából, a Bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a hatályos nemzeti jogszabályokat kellő pontossággal fogalmazták-e meg, és vajon megfelelő biztosítékot biztosítottak-e megfelelő biztosítékokat az önkényesség ellen.

Ebben az összefüggésben először is észlelte, hogy a hatályos jogi normák a Felügyelőség hatáskörét nagyon általános jelleggel írják le, és úgy tűnik, hogy nincs törvényi alapja annak, hogy egy kórház független szakértői véleményt kérjen tőle egy folyamatban lévő polgári perben. Emellett a hazai törvény semmilyen módon nem korlátozta azon személyes adatok körét, amelyeket a Felügyelőség ilyen vizsgálatok során összegyűjthetett, ami azt eredményezte, hogy egy hétéves időszakra vonatkozóan az alperes egészségügyi adatait válogatás és a nélkül benne gyűjtötte össze, hogy előzetes értékelte volna, vajon ezek az adatok döntőek, érdemiek vagy a vizsgálat céljainak elérése érdekében lényegesek lehetnek-e. Végül az a tény, hogy a vizsgálat hét évvel a kérelmező sterilizálását követően indult meg, kétségessé tette, hogy az adatgyűjtés „szükséges orvosi kezelés, ellátás vagy az egészségügyi szolgáltatások megszervezése céljából”, ahogyan azt a hazai jog megköveteli.

A fentiekre tekintettel a Bíróság úgy találta, hogy az alkalmazott jog elmulasztotta megfelelő világossággal jelezni az illetékes hatóságra telepített mérlegelési jogkör terjedelmét és e jogkör gyakorlásának módját, ezért az Egyezmény 8. cikkét megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 11.000,-Euro nemvagyonai kártérítést ítélt meg.

¹⁵ Az ítélet 2014. július 29-én vált véglegessé.

Büntető ügyszak

Bfv.I.778/2014/4.

Az Európai Unió zászlajának megégetése nem lép túl a politikai véleménynyilvánítás fogalmán, és ezért nem valósítja meg a garázdaság bűncselekményét.

Az 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdése szerint a garázdaság vétségét az követi el, aki olyan kihívóan közösséggelens, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

A törvényi tényállási elemek kapcsán megállapítható, hogy a zászló felgyújtásának megkísérlése, a tűz okozása egyértelműen erőszakos magatartásnak minősül. Ugyanakkor a garázdaságnak közösséggelensnek és kihívónak kell lennie. Ilyennek minősül a társadalmi együttélés szabályaival való nyílt szembehelyezkedés, a provokatív kötekedő magatartás, amelyre a társadalom tagjai félelemmel vagy megbotránkozással reagálnak. Az elkövető a közösségi együttélés szabályait leplezetlenül, gátlástalanul, nyíltan semmibe veszi, azaz feltűnést keltő, öntörvényű, jogsértő viselkedést tanúsít.

Fenti megállapításokon túlmenően a Fővárosi Törvényszék tévedett, amikor megállapította, hogy a terhelt a véleménynyilvánítás szabadságát túllépte, illetve, az Európai Unió zászlaját közösséget megtestesítő jelképnek tekintette.

Az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a cselekmény elkövetésére 2009. június 7. napján az Európai Parlamenti választások idején került sor. Helyes az arra történő hivatkozás is, hogy erre az Országház előtti Kossuth téren, azaz emblematikus, a politikai vélemény nyilvános kifejezésére tradicionálisan igénybe vett színhelyen került sor.

Arra azonban az elsőfokú bíróság utalt megfelelően, hogy az elkövetési magatartásra politikai vélemény nyilvánítása érdekében került sor.

Magyarország Alaptörvényének IX. Cikk 1. bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A 4. bekezdés szerint a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére, míg az 5. bekezdés szerint nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére.

A felülvizsgált ügy kapcsán megállapítható, hogy az Európai Unió zászlajának elégetése – illetve az arra tett kísérlet – részint nem irányult mások emberi méltóságának megsértésére, továbbá nem célozta a magyar nemzet, nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértését.

Nem hagyható figyelmen kívül az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1996. december 16-án elfogadott, és az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel Magyarországon kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. Cikke, melynek második pontja szerint mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra; ez a jog magában foglalja mindenfajta adat és gondolat határookra való tekintet nélküli – szóban, írásban, nyomtatásban, művészi formában, vagy bármilyen más, tetszése szerint módon történő – keresésének, megismerésének és terjesztésének szabadságát is.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt és Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett egyezmény 10. Cikkének 1. pontja értelmében mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához, ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát, és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárookra tekintet nélkül, és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhatson.

Fentiek tükrében tehát azt kellett vizsgálni, hogy a terhelt egyébként erőszakosnak minősülő magatartása alkalmas-e a kihívó közösséggelensség, mint tényállási elem megállapítására.

A Legfőbb Ügyészség okszerűen hivatkozott arra, hogy a büntetőjog – és ily módon az elkövetéskor

valamint elbíráláskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 269/A. § – a nemzeti jelkép megsértése körében kizárólag a magyar nemzeti jelképek (himnusz, zászló vagy címer) tekintetében elkövetett bűncselekményt rendelte büntetni. Hasonlóan rendelkezik egyébként a hatályos Btk. 334. §-a is. Mindez megfelel annak az európai hagyománynak, mely szerint a nemzeti, állami jelképek megsértését Európa több országában is büntetik. A magyar büntetőjogi szabályozásra figyelemmel azonban más nemzet, illetve az Európai Unió jelképének ilyen módon történő megsértése nem minősül bűncselekménynek.

A 13/2000. (V. 12.) AB határozat indokolásában kifejtette, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának határozatai a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozására a mások jogainak védelmét alapvetően a vallási meggyőződéssel, vallási érzéssel kapcsolatban ismerték el törvényes célként. Mindebből következően tehát az Európai Unió, mint politikai közösség jelképének felgyújtása csupán politikai véleménynyilvánítás körében, és nem a garázdaság vagy más bűncselekmény megvalósulása vonatkozásában vizsgálendő.

Az európai alkotmányos demokráciákra általában jellemző, hogy szélesedett a véleménynyilvánítás szabadsága, és ezzel párhuzamosan szűkült a büntetőjogi védelemben részesülő jogi tárgyak köre. E védett jogi tárgyak között a demokratikus társadalmakban – a nemzeti történeti tradícióktól nem függetlenül – ott szerepelnek a nemzeti jelképek, többek között az alkotmányi szintű szabályozásból következően is. Fentiekre figyelemmel azonban egyértelműen rögzíthető, hogy az Európai Unió zászlaja ebbe a körbe nem vonható.

A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy az Európai Unió zászlájának kitéréséről, illetve felvonásáról a 2004. évi XXIX. törvény 139. §-a rendelkezik. Ezen túlmenően az európai zászló és európai lobogó használatának részletes szabályairól a 308/2004. (XI. 13.) Korm. rendelet szól. A használatra vonatkozó rendelkezéseken túlmenően egyik jogszabály sem minősíti az európai zászlót, illetve az európai lobogót nemzeti jelképnek.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor hangsúlyozta azt is, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem csupán alapvető alanyi jog, hanem e jog objektív, intézményes oldalának elismerése egyben a közvélemény szabad kialakulásának garantálását is jelenti. Minderre figyelemmel a terheltnek a tényállásban írt magatartása a véleménynyilvánítás szabadságának körében az Európai Unió választások időpontjában politikai véleménynyilvánításnak minősült.

A véleménynyilvánítás szabadsága a bírálat, jellemzés, nézete és kritika szabadságát foglalja magába. Büntetőjogi korlátozásba a hazai, nemzeti jelkép megsértése esetén ütközhet.

Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványában helytállóan hivatkozott arra, hogy az AB határozatban megfogalmazott zsinórmértékre figyelemmel kizárólag a nemzeti jelképek tekinthetők olyannak, amelyek a garázdaság elkövetési tárgyai lehetnek, ugyanis az ezek elleni támadások tekinthetők csak közösségellenesnek, míg az EU zászlaja nem minősül nemzeti jelképnek.

Az EU sem vallási, sem nemzeti közösségként nem definiálható, mivel tagjai nem minősülnek természetes személynek. Mindebből következően a EU tagállamok polgárai lehetnek olyan védelmet igénylő és élvező homogén személyek, amelyek az emberi méltósághoz való alapjogba tartoznának, és mint ilyenek intézményes alapjogi szinten védeltséget élvezhetnek. Ugyanakkor közösségellenesség hiányában a nemzeti vagy vallási jelképektől különböző bármilyen más jelképek megsértése a garázdaság bűncselekményének megállapítására nem alkalmas. Nemzetközi szervezetek, politikai jelképek sértése nem érinti a bűncselekmény tárgyát.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.V.35.472/2013/5.

Az Alkotmánybíróság 6/2014. (II.26.) AB határozata alkalmazandó a folyamatban lévő közigazgatási perben.

A felülvizsgálati eljárás már folyamatban volt, amikor 2014. február 24-én az Alkotmánybíróság meghozta III/01499/2013. számú határozatát az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény módosításáról szóló 2011. évi XLVI. törvény tárgyában benyújtott egyedi normakontroll ügyében. E döntésében megállapította, hogy az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvénynek a 2010. évi CXXIV. törvény 1.§-ával kiegészített, 2013. december 30-ig hatályban volt 10.§-a nemzetközi szerződésbe ütközik, ezért az a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt a 8.K.27.147/2013. szám alatt folyamatban lévő eljárásban, továbbá valamennyi, bármely bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen ügyben nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság indokolásában rögzítette, hogy az indítvánnyal érintett különadó törvény az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó Jegyzőkönyv 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkébe (tulajdon védelme) ütközik. Ezt már a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága is több egyedi ügyben kimondta, a határozatai véglegessé váltak és az Alkotmánybíróság nem látott okot arra, hogy attól eltérjen. Rögzítette továbbá, a kezdeményezés benyújtását követően ugyan módosult a különadó törvény 10.§-a a 2014. január 1-jén vagy azt követően megszerzett bevételek tekintetében, annak mértéke 98%-ról 75%-ra csökkent, ugyanakkor a 2013. december 30-ig hatályban volt 10.§ bírósági alkalmazása nem állna összhangban az Alaptörvény Q cikk /2/ bekezdésével, ezért az Alkotmánybíróság a hatályon kívül helyezett, de még alkalmazandó jogszabályra alkalmazási tilalmat írt elő. Az Alkotmánybíróság kötelezően alkalmazandó határozata alapján a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgált ítélet, valamint az adóhatósági határozatok jogszabálysértők, és a különadót meghatározó anyagi jogi jogszabályoknak az Alkotmánybíróság által előírt alkalmazási tilalma okán a felperest különadó fizetési kötelezettség nem terheli.□

A Kúria a Kfv.V.35.522/2013/4.számú ítéletében kifejtette, hogy: a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) Kamarája a 41838/11. számú határozatban 2013. július 2-án, a 66529/11. számú határozatban 2013. május 14-én, a 49570/11. számú határozatban pedig 2013. június 25-én megállapította, hogy a törvényes végkielégítéseknél az Egptv. szerinti 98%-os adómérték ellentétes az 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkével (tulajdon védelme). A Magyar Állam a Kamara 41838/11., és a 49570/11. számú ítéletének meghozatalát követően kérte az ügynek a Nagy Kamara elé terjesztését, amely ezt a kérelmet nem fogadta el, így a határozatok véglegessé váltak. Az Egyezmény 46. cikk 1. pontja szerint a Magas Szerződő Felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezővé tekintik a Bíróság végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek.□ Az EJEB döntése, amelynek értelmében a 98%-os adómérték az 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkével ellentétes, kötelező a Magyar Államra.□

A Kúria jelen tanácsa teljes körűen egyet értett a Kfv.VI.35.595/2012/14., Kfv.I.35.557/2013/4., Kfv.V.35.522/2013/4. számú kúriai döntésekkel, azok indokolásával és az Alkotmánybíróság kötelezően alkalmazandó határozata alapján megállapította, hogy a felülvizsgált ítélet, valamint az adóhatósági határozatok jogszabálysértők, és a különadót meghatározó anyagi jogi jogszabályoknak az Alkotmánybíróság által előírt alkalmazási tilalma okán a felperest különadó fizetési kötelezettség nem terheli.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda
Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József
Szerkesztőbizottság: Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin
Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna, Dr. Tancsik Annamária
Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.